

ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫ ӘКІМДІГІ БІЛІМ БАСҚАРМАСЫНЫҢ
«ҚОСТАНАЙ ЖОҒАРЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ КОЛЛЕДЖІ» КМҚК

**«ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙДАҒЫ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНІҢ
ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ»
АТТЫ СТУДЕНТТІК ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ
КОНФЕРЕНЦИЯНЫҢ МАТЕРИАЛДАРЫ**

**«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СИСТЕМЫ
ОБРАЗОВАНИЯ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ»
МАТЕРИАЛЫ СТУДЕНЧЕСКОЙ НАУЧНО-
ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ**

**«URGENT PROBLEMS OF THE EDUCATION
SYSTEM IN MODERN CONDITIONS»
MATERIALS OF THE STUDENTS' SCIENTIFIC AND
PRACTICAL CONFERENCE**

ҚОСТАНАЙ, 2024

УДК 37.0
ББК 74.00
А 43

Редакционная коллегия: Чуркина Т.А., Шопанова А.Б., Плохотенко В.Н.,
Буранова А.Б., Таскенова А.Б.

А 43 **Актуальные проблемы системы образования в современных условиях** = Қазіргі жағдайдағы білім беру жүйесінің өзекті мәселелері = Urgent problems of the education system in modern conditions: материалы студ. науч.-практ. конф. – Костанай: Костанайский высший педагогический колледж, 2024. –56 с. – Англ., каз., рус.

ISBN 978-601-08-3964-9

В сборнике рассматриваются актуальные вопросы системы образования в современных условиях. Авторы статей – обучающиеся технического и профессионального образования - показали результаты научно-исследовательской работ в сфере профессиональной подготовки современных специалистов с разных аспектов междисциплинарности.

Данный сборник может быть интересен всем занимающимся научно-исследовательской деятельностью.

УДК 37.0
ББК 74.00

ISBN 978-601-08-3964-9

© КГКП «Костанайский высший педагогический колледж»
Управления образования акимата Костанайской области, 2024

МАЗМҰНЫ
СОДЕРЖАНИЕ

1	Қуанышова Г.Ж. Бастауыш сыныпта математика сабақтарын құруда, проблемалық оқыту технологиясын қолдану.	4
2	Жомарт А.Ғ. Баяу ғаламтор желісі.	7
3	Серік А.Б. Жаңартылған білім, әдіс тәсілдердің болмауы, білім саласына кері әсерін тудырады.	9
4	Айтбаева Б. Б. Шет тілін сабағында оқушылардың білімін бақылау және бағалау.	13
5	Кенес А.А. Шетел тілінде грамматиканы оқыту әдістері.	16
6	Абишева Ж.А. Шет тілінің оқыту технологиялары.	18
7	Адилова А.А. Шет тілін оқытудағы әдістері мен тәсілдері.	21
8	Исабай А.С. Шет тілінің оқыту технологиялары.	24
9	Кельдимбай Д.А. Шет тілін оқыту әдістемесі.	26
10	Ким К.Н. The use of game-based learning methods to expand the vocabulary of the primary school students at the lessons of English.	28
11	Мамешова К.К. Effective means of developing the oral speech of younger schoolchildren in English lessons.	32
12	Сон А. В. Effective technologies for forming grammar competence of junior school children in English language lessons	36
13	Горбунова Е.А. Основные факторы повышения мотивационной сферы обучающегося при оценивании в начальной школе.	39
14	Тажекенова Р.Н. Проблема сохранения общечеловеческих и традиционных ценностей в процессе духовно-нравственного воспитания молодежи.	43
15	Серкова К.К. Проблема формирования исторического сознания в процессе воспитания гражданина и патриота республики казахстан.	47
16	Зацепина К.А. Развитие внимания и памяти у младших школьников посредством интерактивных образовательных платформ.	50
17	Абилгазина Н.Н. Использование аудиовизуального материала на уроках английского языка в начальной школе.	54

Г.Ж. Қуанышова
0105000 Бастауыш білім беру,
0105013 Бастауыш білім беру мұғалімі
Д.А. Елеусизова

Педагогикалық ғалымдарының магистрі, МжАТ кафедрасының математика пәнінің оқытушысы,
Қостанай жоғары педагогикалық колледжі

БАСТАУЫШ СЫНЫПТА МАТЕМАТИКА САБАҚТАРЫН ҚҰРУДА, ПРОБЛЕМАЛЫҚ ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫН ҚОЛДАНУ

Түйін: Білім берудің болашағы проблемалық оқытудың болашағымен тығыз байланысты. Проблемалық оқытудың мақсаты кең: ғылыми танымның нәтижелерін ғана емес, сонымен бірге осы нәтижелерді алу процесінің жолын да игеру; ол сонымен қатар оқушының танымдық тәуелсіздігін қалыптастыруды және оның шығармашылық қабілеттерін дамытуды қамтиды. Проблемалық оқыту арқылы оқушылардың оқуға деген ықыласын арттыру дегеніміз олардың ойлау қызметін жандандыру, дамыту болып саналады. Демек, проблемалық оқыту мұғалімнің жан-жақты әрекеттерін талап етеді. Бұл әрекеттер оқушының жаңа ұғымының мәнін ашу тәсілдерін өздігінен іздестірумен сипатталатын танымдық әрекеттерін ұдайы тудырып отырады. Мұндай қызметті ізденіс деп атайды. Ізденіс арқылы оқушылар тапсырмаларға деген қызығушылығын көрсетіп қана қоймай оны шешу жолының мәнін түсінуге жағдай жасайды.

Түйінді сөздер: проблемалық оқыту, логикалық есептер, шығармашылық дербестік, ғылыми зерттеулер, қарама қайшылықтар.

Аннотация: Будущее образования неразрывно связано с будущим проблемного обучения. Цель проблемного обучения широка: овладение не только результатами научного познания, но и путем процесса получения этих результатов; оно также включает формирование познавательной самостоятельности учащегося и развитие его творческих способностей. Повышение мотивации учащихся к обучению через проблемное обучение считается активацией, развитием их мыслительной деятельности. Следовательно, проблемное обучение требует всесторонних действий учителя. Эти действия постоянно порождают познавательные действия учащегося, характеризующиеся самостоятельным поиском способов раскрытия сущности нового понятия. Такая деятельность называется поиском. Через поиск учащиеся не только проявляют интерес к заданиям, но и создают условия для понимания пути их решения.

Ключевые слова: проблемное обучение, логические задачи, творческая самостоятельность, научные исследования, противоречия.

Abstract: The future of education is closely related to the future of problem-based learning. The purpose of problem-based learning is broad: mastering not only the results of scientific knowledge, but also the way of the process of obtaining these results; it also includes the formation of cognitive independence of the student and the development of his creative abilities. Increasing students' desire to learn through Problem-Based Learning is considered to be the activation, development of their thinking activity. Therefore, problem-based learning requires comprehensive actions of the teacher. These actions constantly give rise to cognitive actions of the student, which are characterized by a spontaneous search for ways to reveal the essence of a new concept. Such a service is called a quest. Through the search, students not only show interest in the task, but also create conditions for understanding the meaning of its solution.

Keywords: problem teaching, logical problems, creative independence, scientific research, contradictions.

Проблемалық оқыту тәсілі арқылы оқушылардың логикалық қабілетін, оқу еңбегіне қызығушылығын арттыру, оқушыларды өздігінен саналы жұмыс істеуге үйрету, сонымен қатар, осы оқыту тәсілі арқылы берік білім беруге бағыттау. Білім жүйесінде ең негізгі

проблемалық тапсырмаларды шешіп қана қоймай, саналылық пен бірізділік принциптерің жүзеге асыруға жағдай жасау. Оқушылардың оқу процесіне негізделген тапсырмаларды шешуге бағытталған логикалық тапсырмаларды орындау.

Міндеттері:

- Ғылыми-әдістемелік әдебиеттердегі проблемалық оқытудың теориялық негізін анықтау;

- Оқушылардың ойлау қабілетін дамытуда проблемалық оқытудың жолдарын қарастыру;

- Оқушылардың даму деңгейін педагогикалық және психологиялық жағынан сипаттау, оқытудың жоғары нәтижесіне қол жеткізу.

- Проблемалық оқыту процесінде оқушылардың жәй күйін бақылау.

- Проблемалық оқыту барысында артықшылықтары мен кемшіліктерін айқындай түсу.

Білім берудің болашағы проблемалық оқытудың болашағымен тығыз байланысты.

Проблемалық оқытудың мақсаты кең: ғылыми танымның нәтижелерін ғана емес, сонымен бірге осы нәтижелерді алу процесінің жолын да игеру; ол сонымен қатар оқушының танымдық тәуелсіздігін қалыптастыруды және оның шығармашылық қабілеттерін дамытуды қамтиды.

Проблемалық оқыту – ғылыми дүниетанымды қалыптастырудың негізгі тәсілі, ол адамның танымдық және практикалық қызметін реттеп отыратын белгілі бір жеке бастық субъективтік тұрғы ретінде ұғынылады, дүниетаным теориялық білімнің, практикалық тәжірибенің, идеялық-эмоциялық бағалардың жоғары синтезі ретінде анықталады.

Проблемалық оқытудың мәні оқушылардың оқу-танымдық қызметін ұйымдастырудан тұрады, бұл ретте бұл қызмет мақсатты іздестіру сипатына ие болады. Ол олардың сұрақтар қоюға қатысуынан, проблеманың мәні мен оқу бағдарламалары мен оқулықтарда қойылған проблемалық міндеттерді түсіндіруден, педагогтың оқу материалын проблемалық баяндауынан және оның оқу ақпаратын түсіндіруінен басталады. Оқушылардың оқу іс-әрекетінің ізденіс сипаты олардың өзіндік жұмысының әртүрлі түрлерін пайдаланумен проблеманы шешу процесінде ашылады.

Проблемалық мәселелерде, проблемалық емес мәселелерге қарағанда, әрдайым белгілі бір жасырын қарама-қайшылық болады. Бұл қайшылықты анықтау және ашу қажеттілігі проблемалық жағдайдың сипатты ерекшеліктерінің бірі екенекен белгілі. Бұл ретте проблемалық жағдайдың мотивациялық жағы да үлкен маңызға ие болады. Мотивация оқушының белгісіз нәтиже немесе тапсырманы орындау тәсілін іздестіру үшін жеткілікті білім, іскерлік пен дағдылардың деңгейі мен көлемінің болуынан тұрады. Олардың жеткіліксіздігін сезіну кезінде оқушы өзінің білімі, шеберлігі мен дағдыларындағы кемшіліктердің орнын толтыруға ұмтылады. Проблеманың басты көрінісі: Оқушылардың тапсырмаларды толыққанды қабылдамай назарларының басқа нәрсеге бұруына алып келеді осы нәтижеге сай «Бастауыш сыныпта математика сабақтарында» оқушылардың басты назарын тапсырмаға сонымен қатар проблемалық, логикалық есептерге сәйкес қызықтыра алуға ұмтылыс болу қажет, осыған сәйкес шешу жолдары:

Дистервергтің дәлелдеуінше, « жаман ұстаз ақиқатты айта салады, жақсы ұстаз оны іздеп табуды үйретеді».

Проблемалық оқытуды ойдағыдай іске асыру үшін шәкірттерге ұсынатын проблемалық сұрақтар жүйесін жасап шығу қажет. Ескеретін жайт: кез келген сұрақ проблемалы бола бермейді. Проблемалы сұрақтың жауабы дайын болмайды, оны оқушы міндетті түрде өзі іздеуі шарт. Ол сұрақ баланың сана-сезімінде қиындық туғызуы қажет. Оқушы іштей түйсінген ойлау қиыншылығы проблемалық жағдаят деп аталады. Проблемалық сұрақ, бір жағынан, қиын болуы, екінші жағынан, оқушының шамасына лайық болуы керек. Осындай проблемалық жағдаят туғызу, проблемалық сұрақ қою – проблемалық оқытудың алғашқы кезеңі.

Келесі кезеңінде бала іштей өз білімін талдап, таңдап, олардың жауап алуға жеткіліксіз екенін анықтайды да ізденіс жолына белсенділікпен түседі. Шінші кезеңде ол сұрақтың

жауабын дұрыс шеше білу амалдарын, жаңа білімді меңгереді. «Мен білдім!» деген қуанышты жағдайға жетеді. Кейінгі кезеңдерде дұрыс жауапты тексереді, алғашқы гипотезамен салыстырады, алынған білім мен білікті қорытындылайды, жинақтайды.

Мұғалім проблемалық оқытудың барысында оқушы ойына, пікір қайшылықтарына дұрыс бағдар жасай отыра, жауап табу әдістерін үйретеді. Әдетте, оқытудың бұл түрі жаңа оқу материалын түсіндіру кезеңінде қолданылады. Сонымен, проблемалық оқытудың ерекшелігі: оқушыға дайын білім берілмей, одан проблемаларды ізденіс арқылы шешу талап етіледі.

Осы проблеманы шешу мақсатында және оқушылардың қызығушылығын арттыру үшін «**АУДИОКІТАП**» құрастыру.

Мақсаты: Оқушылардың математика сабағында тапсырмаларды орындау барысында қызығушылығын арттырып, есептерді шешуге қолайлы атмосфера құру. Әр оқушының оқу деңгейіне назар аудару арқылы тапсырмаларды дұрыс әрі нақты шешуге жағдай тудыру.

Міндеттері:

- Оқушылардың көру қабілетіне сай есептерді көзбен көру арқылы санада сақтап алу;
- Оқушылардың есту қабілетіне сай есептердің берілу жолдарын құлақпен есту арқылы берілген тапсырманы түсіну;
- Оқушылардың жадында есептерді шешу және шығару ойлану қажеттіліктерін сақтауға жағдай жасап қана қоймай, әр оқушының өзіндік қабілеттерін ашып талпынысын бағалай алу;

Күтілетін нәтиже:

- Оқушылардың қызығушылығының артуы;
- Тапсырмаларды толық түсінуі;
- Ойлау қабілетінің дамуы;
- Жеке дара қалыптастыру;

Қазіргі мектептерде түсіндірмелі және проблемалық оқыту түрлері бірге қатар қолданылады. **Білім беру** – оқытудың тәрбие мен дамытудың үздіксіз үдерісі. Белгілі балалар психологы Д.Б.Эльконин дәлелдегендей, 3-10 жас аралығындағы балалар біріккен мәдени – білім беру саласында ортақ өмірмен дами отырып, ортақ тәрбиеленіп, ортақ оқып үйреніп өмір сүру керек. Яғни бұдан шығатын қорытынды – бұл сабақтастықтың яғни бастауыш сатыда мазалайтын сұрақтар проблемалары біреу ғана. Ол баланың тілін ой-өрісін, қиялы мен шығармашылығын дамыту болып, жаңа заман талабына сай жан-жақты дамыған жеке тұлға ретінде оқытып тәрбиелеу.

Әдебиеттер тізімі

1. Қазақстан Елбасы Н. Назарбаевтың 17.01.2014 ж. Қазақстан халқына Жолдауы. жолы – 2050: Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ.
2. Д. Рахымбек. Оқушылардың логика методологиялық білімдерін жетілдіру. Алматы. РКБ, 1998ж.
3. Б. Байжұманов. Оқушылардың психикалық даму ерекшеліктері. Бастауқыш мектеп, №12, 1998ж.
4. Математиканы оқыту методикасы. Ә. Бидосов.
5. «Тәрбие құралы» журналы.
6. «Бастауыш мектеп» журналы. «Шығармашылық қабілеттер және дамыта оқыту». Тұрғанбаева.
7. Оспанов Т.Қ. және т.б. «Математика - 1», «Математика – 2», «Математика – 3», «Математика – 4» оқулықтары. – Алматы: «Атамұра», 1997-2000, 2001-2004.
8. Оспанов Т.Қ. және т.б. Математиканы оқыту әдістемесі. 1,2,3 және 4 сынып мұғалімдеріне арналған әдістемелік құралдар. – Алматы: «Атамұра», 1997-2000.

9. Арынова Г.Ф., Уайсова Г.И. Бастауыш сынып оқушысы дамуының әлеуметтік-педагогикалық жағдайы. //Абай атындағы ҚазҰПУ-ң хабаршысы «Педагогика ғылымдары» сериясы. 2020. - № 4 (68). – Б.231
10. Әлімов А.Қ. Оқытудағы интербелсенді әдіс-тәсілдер. Астана: «Назарбаев Зияткерлік мектебі» ДББҰ Педагогикалық шеберлік орталығы, 2014. - 186б.
11. Математикадан дидактикалық материалдар.1,2-сыныптар. (Құрманалина Ш.Х.. Қосанов Б.М. және т.б.) – Алматы: «Атамұра», 1997, 1998.

УДК 37.0

А.Ғ. Жомарт

01140100 Бастауышта оқыту педагогикасы мен әдістемесі,

4S01140101 Бастауыш білім беру мұғалімі

Г.Ж. Кубегенова

Педагогика және психология кафедрасының арнайы пәндер оқытушысы,

Қостанай жоғары педагогикалық колледжі

БАЯУ ҒАЛАМТОР ЖЕЛІСІ

Түйін: Жобаның мақсаты: баяу ғаламтор желісінің оқу іс-әрекетіне әсері.Бұл жобада "ғаламтор" терминіне анықтама береміз,ғаламтордың қайда және қалай пайда болғанын қарастырамыз.Қазақстанда алғаш ғаламтордың пайда болуы,оқытудағы маңызы,ауыл мектептеріндегі оқушыларға баяу ғаламтор желісінің қолайсыздығы.Баяу ғаламтордың әсерінен электронды оқулықтардың,электронды күнделіктің ашылмауы.Қазіргі таңда бұл мәселені шешуге арналған іс-әрекеттер

Түйінді сөздер: ғаламтор,күнделік,оқулық,баяу ғаламтор,оқушылар,мектеп

Аннотация: Тема, обсуждаемая в научном проекте "Медленный Интернет" Цель проекта: влияние медленного Интернета на образовательную деятельность. В этом проекте мы дадим определение термину "Интернет", рассмотрим, где и как появился Интернет.Появление первого Интернета в Казахстане, его значение в образовании, неудобство медленной сети Интернет для учащихся сельских школ.Невозможность открыть электронные учебники и электронные дневники из-за медленного Интернета.Рассмотрим какие принимаются меры по решению этой проблемы

Ключевые слова: интернет, дневник, учебник, медленный интернет, студенты, школа

Abstract: Topic discussed in the scientific project "Slow Internet" Project goal: the impact of slow Internet on educational activities. In this project we will define the term "Internet", consider where and how the Internet appeared. The emergence of the first Internet in Kazakhstan, its significance in education, the inconvenience of a slow Internet network for students in rural schools. The inability to open electronic textbooks and electronic diaries due to slow Internet. Let's consider what measures are being taken to solve this problem

Keywords: internet, diary, textbook, slow internet, students, school

1. Ғаламтордың шығу тарихы

Ғаламтор — компьютердегі мәліметтер мен құжаттарды, мультимедиа элементі бар гипермәтінді жүйелерді байланыстыратын ғаламдық тор.

Интернет ұғымы 20 ғасырдың аяғында пайда болды. Интернет тарихы 1957 жылы Кеңес Одағы ғарышқа жасанды жер серігін ұшырғаннан кейін АҚШ Қорғаныс министрлігі «соғыс

болған жағдайда Құрама Штаттарға сенімді ақпарат алмасу жүйесі қажет болады» деп есептеді.

Осы мақсатта Лос-Анджелес университеті, Юта университеті және Калифорния университеті, сондай-ақ Стэнфорд зерттеу орталығы компьютерлерді өзара байланыстыратын желіні құруға жауапты болады. ARPANET деп аталатын жоба 1969 жылы 29 қазанда төрт ұйымдағы компьютерлерді телефон арқылы қосу үшін іске қосылды.

Содан кейін ARPANET жетіліп, әртүрлі сала мамандары қолдана бастады. 1983 жылы бұл атау «Интернет» терминімен ауыстырылды және бүгінде бүкіл әлемде 1,5 миллиардтан астам тұрақты Интернет пайдаланушылары бар.

2. Қазақстанда ғаламтордың пайда болуы

1994 жылы Қазақстан алғаш рет «Релком» компаниясы арқылы әлемдік интернет жүйесіне қосылды. 1997 жылдың жазында «Арна-Спринт» компаниясының арқасында Көкшетау қаласында нағыз интернет пайда болды. Сағатына 10 доллардан басталатынына қарамастан, ол өте танымал болды. Сол кездегі интернеттің ең жоғары жылдамдығы 14400 бит/сек болатын. 1999 жылдың 1 қыркүйегінен бастап «Қазақтелеком» филиалы арқылы «Зона Интернет» жобасын жасады. Бұл жобаның жұмыс істеуі үшін компанияның құрылғылары Қазақстанның әрбір ірі қаласында орнатылған.

3. Ғаламтордың оқытудағы маңызы

Біздің заман-ақпараттық технологиялар заманы. Ақпараттық-коммуникациялық технология электронды оқулықтарды, интерактивті құралдарды, оқу барысында компьютерді қолдануға, электронды күнделікті пайдалануға, оқыту бағдарламаларына негізделген.

Ғаламторды пайдаланып оқытудың негізгі маңызы: оқыту үрдісін үздіксіз және толық деңгейде бақылау, ақпараттық ізденіс қабілетін дамыту, оқушыларға Kundelik.kz, Bilimland қосымшаларын пайдалануға тиімділігі, қашықтықтан оқыту үшін де қажет

4. Ауылдық жерлердегі ғаламтор

Жылдан жылға қазақстандық мектептерде ғаламторға қолжетімділікті арттыру бойынша жұмыс жүргізілуде. 2020 деректер бойынша шағын мектептер ғаламторға 3Мбит/с-тан жоғары жылдамдықпен қол жеткізе алмаған, нақты жылдамдығы 1,5-нан 2,9 Мбит/с-қа дейін. Бұл жылдамдық, мысалы, «Күнделік» электронды журналын сақтауға, «Bilimland» электронды платформасын пайдалануға мүмкіндік бермейді. Мұғалімдер бұл жылдамдықпен қанағаттанбайтындықтарын және қолжетімділіктің өте төмен екенін айтты. Олардың пікірінше, кең жолақты ғаламторға қолжетімділіктің жоқтығы көптеген оқу-ұйымдастырушылық және әдістемелік сипаттағы мәселелерді тудырады. Және оқушылар үшін қиындықтар туындайды

5. Баяу ғаламтор желісінің шешімі

Қазіргі таңда Қазақстанда Илон Масктың Starlink шоқжұлдызы қосылған. Starlink — америкалық SpaceX компаниясы жасақтаған Жер шарындағы Интернет жүйесі қамтылмаған немесе нашар қамтылған не болмаса Интернеті қымбат аймақтары бар орындарға арнайы бағытталған ғаламдық спутниктік шоқжұлдыз жүйесі.

Илон Масктың жоғары жылдамдықты интернеті енді Ақмола облысындағы мектеп оқушылары үшін қолжетімді. 10 қазанда мектепте спутниктік құрылғы орнатылды. Жылдамдығы – секундына 100 мегабит. Бұл балалар мен мұғалімдерге ұнады. Сабақтар Bilimland платформасы арқылы да жүргізіледі. Бұрын мектепте секундына 4 мегабит жылдамдықпен интернет болған. Жылдамдығы баяу болды. Майшұқыр ауылында спутниктік байланыс сыналғанына бір айдан сәл ғана уақыт болды. Енді балалар білім беру алаңдарына кіріп, үздік мұғалімдердің сабақтарын тыңдай алады.

Қазақстан билігі Starlink желісінің жылдамдығы 200 Мбит/с жетеді деп атап өтті. Барлығы шалғай елді мекендердегі 2 мың білім беру нысанын жоғары жылдамдықты интернетке қосу жоспарлануда.

Қолданылған әдебиеттер:

1. Ғаламтордың шығу тарихы

<https://kk.wikipedia.org/wiki/%D2%92%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D0%BC%D1%82%D0%BE%D1%80>

2. Қазақстанда ғаламтордың пайда болуы

<https://massaget.kz/blogs/14047/>

3. Ғаламтордың оқытудағы маңызы

<http://sabaq.kz/?p=7121>

4. Ауылдық жерлердегі ғаламтор

<https://ekonomist.kz/kz/nurbayev/auyldyq-mektepter-memleket-oqushylar-bolip-zhara-ma/>

5. Баяу ғаламтор желісінің шешімі

<https://kk.wikipedia.org/wiki/Starlink>

<https://24.kz/ru/news/obrazovanie-i-nauka/item/627862-internet-starlink-podklyuchayut-v-selskikh-shkolakh-akmolinskoj-oblasti>

<https://vlast.kz/novosti/57459-selskie-skoly-kazahstana-nacali-podklucat-k-sirokopolosnomu-internetu-po-tehnologii-starlink.html>

УДК 37.0

А.Б. Серік

01140100 Бастауышта оқыту педагогикасы мен әдістемесі,

4S01140101 Бастауыш білім беру мұғалімі

Г.Ж. Кубегенова

Педагогика және психология арнайы пәндер оқытушысы,

Қостанай жоғары педагогикалық колледжі

ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ, ӘДІС ТӘСІЛДЕРДІҢ БОЛМАУЫ, БІЛІМ САЛАСЫНА КЕРІ ӘСЕРІН ТУДЫРАДЫ

Түйін: Ғылыми жоба жаңартылған білім жүйесі мен әдіс-тәсілдердің білім беру саласына үлесін негіздеп, жасалынған. Жобаның мақсаты- жаңартылған білім жүйесімен таныстырып, оның дәстүрлі білім беруден артықшылығын айқындау. Сонымен қатар жобадан түрлі әдіс тәсілдер көрсетіліп, олардың оқушыларға пайдасы жайында баяндалады. Бұл жобадан жаңа өзгерістердің білім сапасына тигізетін әсерін біле аласыздар. Ғылыми жобаны жасау барысында түрлі әдебиеттер мен қатар практикалық зерттеулер көрсетілген.

Түйінді сөздер: жаңартылған білім, әдіс, тәсіл, білім, оқушылар, жаңашылдық, артықшылық.

Аннотация: Научный проект разработан с обоснованием вклада обновленной системы образования и методов в сферу образования. Цель проекта-познакомить с обновленной системой образования и определить ее преимущества перед традиционным образованием. Кроме того, в проекте будут продемонстрированы различные методы и рассказано об их пользе для учащихся. В этом проекте вы узнаете о влиянии новых изменений на качество знаний. В процессе разработки научного проекта представлена разнообразная литература и практические исследования.

Ключевые слова: обновленное содержание образования, метод, прием, знания, студенты, инновации, преимущество

Abstract: The scientific project was developed, justifying the contribution of the updated knowledge system and methods to the educational sphere. The aim of the project is to introduce the updated education system and determine its advantages over traditional education. In addition, the project shows various methodological approaches and tells about their benefits for students. In this project, you can learn about the impact of new changes on the quality of Education. During the development of the scientific project, various literature and parallel practical research are presented.

Keywords: updated knowledge, method, technique, knowledge, students, innovation, advantage

Мемлекетіміздің білім беру үдерісіне енген жаңартылған білім беру бағдарламасы – заман талабына сай, келешек ұрпақтың сұранысын қанағаттандыратын бағдарлама.

Жаңартылған білім беру бағдарламасының мақсаты – білім беру бағдарламасын жаңарту және критериалды бағалау жүйесін енгізу тұрғысынан мұғалімдердің педагогикалық шеберлігін жетілдіру.

Еліміздің тұңғыш президенті Нұрсұлтан Әбішұлының «Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2016-2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы» бойынша білім беру үдерісінде өзгерістер пайда бола бастады.

Жаңартылған біліммен келген өзгерістер:

1. 12 жылдық білімге көшу;
2. 5 күндік оқу аптасына көшу;
3. Физика, химия, биология пәндері бесінші сыныптан бастап өтіледі;
4. Критериалды бағалауды енгізу;
5. Жаңартылған білім мазмұнына көшуде дәстүрлі оқулықпен қатар цифрлық оқыту ресурстарын (ЦОР) қолдану.

Жаңартылған білім берудің дәстүрлі білім беруден ерекшелігі:

1. Пән мазмұнының спиралді қағидатпен берілуі. Яғни пән мазмұны карапайымнан күрделенуі;
2. Блум таксономиясы бойынша оқу мақсаттарының иерархиясы;
3. Бір білім беру аясындағы және пәнаралық байланыстарды жүзеге асыру мақсатында «ортақ тақырыптардың» берілуі;
4. Оқу үдерісін ұзақ мерзімді, орта мерзімді және қысқа мерзімді жоспарлар арқылы ұйымдастыру;
5. Оқытудың тәрбиелік әлеуетін арттыру, оқушының адамгершілік-рухани қасиеттерін қалыптастыру;
6. Білім беру деңгейлері аралынында пән бойынша сабақтастықты ескеруге мүмкіндік беретін толық оқу курсы бойынша педагогикалық мақсат қою;
7. Бөлімдердің мазмұны мен ұсынылған тақырыптардың уақыт талабына сәйкес келуі, әлеуметтік дағдыларды қалыптастыруға назар аударылуы;
8. Оқытудағы жүйелі-әрекеттік ұстаным (оқушының білім алу үдерісіне белсенді қатысу).

Жаңартылған білім беру маңызы:

Әдіс-тәсілдер

Әдіс дегеніміз – мұғалімнің белгілі бір мақсатқа жетудегі іс - әрекеті. Тәсіл деген - әдіс элементі, оның құрамды бөлігі, әдісті іске асырудағы жеке қадам.

Көрнекі педагог В.А. Сухомлинский «Сабақ жас өспірімдердің интеллектуалды өміріне құр ғана сабақ болып қоймас үшін ол қызықты болуы шарт. Осыған қол жеткенде ғана мектеп жасөспірімдер үшін рухани өмірдің түлеген ошағына, мұғалім осы ошақтың құрметті иесі мен сақтаушысына айналады» деп айтқан. Өйткені жай ғана сабақ құнарсыз тағам секілді адам бойына жұқпайды. Қызықты сабақтар мұғалімнің ашқан жаңалығы, өзіндік қолтаңбасы, әдістемелік ізденістері, қолданған әдіс - тәсілдері арқылы ерекшеленіп, шәкірт жүрегінен орын алады. Сабақ үрдісінде пайдаланып жүрген әдіс - тәсілдер оқушылардың оқуға деген ынта - ықыласының, дағды мен ой - өріс, білім - біліктерінің артуымен сипатталары сөзсіз. Оқытудың әдіс-тәсілдерін тиімді таңдап алу оқытуда табысқа жетуге негіз болады, әрі сабақтың тиімділігі мен сапасын барынша арттыруға мүмкіндік береді.

Әдіс-тәсілдердің түрлері:

1. «Әңгімелесетін әріптестер»

Өткен сабаққа сілтеме жасауды көздейтін бастапқы немесе бүкіл сыныпқа арналған тапсырма ретінде оқушылар әріптестерімен:

- 1) Жана оқылған 3 факті туралы;
- 2) Оларға жеңіл болып көрінген тапсырма;
- 3) Оларға қиын болып көрінген тапсырма;
- 4) Алдағы уақытта білгісі келген нәрселер туралы ақпарат алмасады.

2. Рефлексия

- 1) «Бағдаршам» әдісі
- 2) «Автобус аялдамасы» әдісі
- 3) «Күн көзі» әдісі

3. «Алфавит»

Оқушылар әрқайсысы алфавиттің бір-бір әрпін алып, жыл көлемінде оқыған материалдарынан өздеріне түскен әріпке сәйкес тақырыптарды айтып шығады. Мысалы, «Қаратпа сөз, қыстырма сөз, косарлы айқындауыш, қарсылықты салалас, қарсылықты сабақтас т.с.с.»

Қорытынды сабақтарда, емтиханға дайындықта, есте сақтауын дамытуда көмекке келетін жаңа тәсіл.

4. «Аквариум» әдісі

«Аквариум» әдісі - балаларға мәселені «қоғам алдында» талқылауға ұсынғандағы диалог формасы. Шағын топ белгілі бір мәселе бойынша диалогті жүргізуге кімге сеніп тапсыруға болатынын тандайды. Кейде тілек білдірушілер бірнеше болуы мүмкін. Қалған барлық оқушылар көрермен рөлін атқарады.

Сондықтан да мұны «аквариум» деп атайды.

5. «Арқаға сурет салу»

Бұл ойында барлық әрекеттерді үнсіз жасау керек. Оқушылар екі топқа бөлініп, бірінің артынан екіншісі тұрып, сап түзейді. Мұғалім ең артында тұрған оқушыларға бір заттың атауы жазылған қағаз ұсынады (мәселен, алма, алмұрт, жүзім, гүл, кітап, ағаш, автомашина т.б). Тапсырма: соңында тұрған оқушы үндемей, алдында тұрған оқушының арқасына әлгі заттың суретін саусағымен салады. Арқасына сурет салынған оқушы алдында тұрғанның арқасына өзінің арқасына салынған затты салады. Суреттер салынып біткеннен кейін мұғалім соңғы оқушыдан арқасына салынған заттың атын сұрап, оны қағазда жазылғанмен салыстырады.

6. «Кластер» әдісі

Идеялар мен ақпараттардың арасындағы байланыстарды жинақтау, тұжырымдау.

7. «Фишбоун» әдісі

Берілген мәлімет бойынша өздері сұрақ - қойып, жауабын топтық жұмыста талқылауға, ой қорытуға, белгілі бір қорытындыға келуге жетелейді. Постерге балықтың қаңқасы - суретін салып, басына - тақырып жазылады. Денесінің жоғарғы жағындағы қанаттарға идеяның себептері, төменгі қанаттарға идеяның салдары жазылады. Түйінді ой құйрығына жазылады. Кейін ауызша, жазбаша кері байланыс беруге болады.

Әдіс тәсілдердің нәтижесі:

Әдіс – тәсілдерді пайдалануда оқушылар өз пікірлерін дәлелдеуге, қорытынды жасау, өз ойларын қысқаша, дәл және нақты жасауға көмектеседі және төмендегідей нәтижеге жетеді:

1. Сабакқа деген ынтасы, қызығушылығы артады;
2. Оқушылар өз бетімен іздену жолдарын үйренеді;
3. Өз ойын схема, кесте, суреттер, физикалық тәжірибелерді пайдалану арқылы еркін жеткізеді;
4. Физикалық тілде сөйлеу мәдениетін дамытады;
5. Іздену іс – әрекеті қалыптасады;
6. Оқушылардың өз бетімен жұмыс жасау ынтасы оянады;
7. Зертханалық және сарамандық жұмыстарды өз бетінше жасауға дағдыланады;
8. Білім сапасын артады және т.б.

Әдіс-тәсілдің болмауы білім саласына қалай әсер етеді?

1. Ұжыммен бәрге жұмыс жасауға дағдыланбайды;
2. Қоғам алдында өзін еркін ұсый алмайды;
3. Сабакқа деген ынтасы, қызығушылығы төмендейді;
4. Сабак үстінде жалқаулық пайда болады.
5. Оқушылар арасында тығыз қарым-қатынастың орын алмауы;

Қорытынды:

Жаңартылған білім беру бағдарламасы бойынша менің түйгенім: Өзгеріске толы әлемде, елімізді дамытып, бүкіл әлемге танытатын жас ұрпақты тәрбиелеу үшін сол өзгерістерге сай болуымыз қажет. Қазіргі таңда Қазақстандағы білім беру жүйесінің негізгі мақсаты-бәсекеге қабілетті маман дайындау. Мектеп – үйрететін орта, оның жүрегі - мұғалім. Ізденімпаз мұғалімнің шығармашылығындағы ерекше тұс - оның сабақты түрлендіріп, тұлғаның жүрегіне жол таба білуі. Тұлғаның жүрегіне жол табуда мұғалім ізденпаз болып, түрлі әдістәсілдерде қолдана білуі керек. Себебі, тиімді әдіс-тәсілдер - сапалы білім кепілі!

Қолданылған әдебиеттер:

1. Ш. Құрманалина, Ә. Ғалымова, Б.Мұқанова, Р.Ильясова «Педагогика» оқу-әдістемелік құрал, Астана қаласы, 2016ж;
2. Есбосын Нағиша Қожаққызы, «Жаңа әдіс-тәсілдер», Қызылорда қаласы, 04.06.2020ж., «Оқытудағы жаңа әдіс-тәсілдер» қоржынынан;
3. Айгүл Мыңбаева, «Жаңартылған білім мазмұны кезең-кезеңмен жүзеге асырылады», Батыс Қазақстан облысы, 10.01.2017ж., kaz.inform.kz сайтында жарияланған сұхбат;
4. Ляззат Айтжанова, «Жаңартылға білім бағдарламасы туралы», Маңғыстау облысы, 25.03.2018 ж, «Рухани жаңғыру» ақпараттық-сараптамалық орталығы және «EDUNews.KZ» ақпараттық агенттігі «Үздік ақпараттық мақала» және «Үздік педагогикалық мақала» республикалық конкурстары аясындағы "Үздік ақпараттық мақала" айдарына жарияланған мақала;
5. Әнесов Ғани Әбдіхамитұлы, «Педагогикалық әдіс-тәсілдер білім сапасын арттырудың басты құралы», Қызылорда қаласы, 05.01.2018ж., adisteme.kz сайтына жарияланған мақалама;
6. https://kk.wikipedia.org/wiki/Жаңа_білім_беру_жүйесі
7. https://massaget.kz/okushyilarga/mektep_omiri/27729/
8. https://mtdi.kz/e/oku_adisteme/id/633/q/1
9. <https://martebe.kz/zhanartylgan-bilim-beru-mazmuny-bojynsha-okhytudagy-zhana-adis-tasilder/>

Б.Б. Айтбаева

01140600 Негізгі және орта білім беру тілі мен әдебиетін оқытудың педагогикасы мен әдістемесі,
4S01140605 Шет тілі мұғалімі

А.Б. Таскенова

Педагогика ғылымдарының магистрі, шет тілдер кафедрасының арнайы пәндер оқытушысы,
Қостанай жоғары педагогикалық колледжі

ШЕТ ТІЛІН САБАҒЫНДА ОҚУШЫЛАРДЫҢ БІЛІМІН БАҚЫЛАУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ

Түйін: Зерттеуде қазіргі таңда педагогика ғылымының өзекті де, өткір мәселелерінің бірі оқушылардың білім сапасын арттыру, оқыту мәселесін жақсарту мәселесі қарастырылып отыр. Соған байланысты оқушылардың білім бағасына және сол білімді бақылау жүйесіүт жоғары мән беріледі. Талаптардың жүзеге асуы осы таңдағы оқушылардың білімін бақылау жүйесіне жоғары сын қоя отырып, жан-жақты талдау жүргізуді қажет етеді. Қазіргі қалыптасқан білімді бақылау-тексеру жүйесіне қанағаттанбау (білім көрсеткіштері және оны тексеру тәсілімен қоса) мәселелері дидактикалық материалдар бетінде жиі ескеріліп, әрі айтылып жүр. Сондықтан дидактикалық және сыни түрде оқушылардың білімін бақылау және бағалауды қадағалау қазіргі таңда маңызды концепттердің бірі деп саналады.

Түйінді сөздер: шет тілі сабағында оқушылардың білімін бақылау және бағалау, технологиялар, бағалау түрлері, сыни ойлау қабілеті, бағалау тиімділігі.

Аннотация: Исследование посвящено одной из актуальных и острых проблем педагогической науки - проблема повышения качества образования студентов и совершенствования проблемы преподавания. В связи с этим большое значение придается оценке образования обучающихся и системе мониторинга этого образования. Реализация требований требует всестороннего анализа, при высокой критике действующей системы контроля за обучением студентов. Вопросы недовольства действующей системой контроля и проверки знаний (в том числе показателей знаний и метода их проверки) часто учитываются и упоминаются на страницах дидактических материалов. Поэтому дидактический и критический контроль и оценка знаний студентов сегодня считается одним из важнейших понятий.

Ключевые слова: контроль и оценка знаний студентов на занятиях иностранным языком, технологии, виды оценивания, способность критического мышления, эффективность оценивания.

Abstract: The study is devoted to one of the current and pressing problems of pedagogical science - the problem of improving the quality of student education and improving the problem of teaching. In this regard, great importance is attached to the assessment of students' education and the monitoring system for this education. The implementation of the requirements requires a comprehensive analysis, with high criticism of the current system of control over student learning. Issues of dissatisfaction with the current system of control and testing of knowledge (including indicators of knowledge and the method of testing them) are often taken into account and mentioned on the pages of didactic materials. Therefore, didactic and critical control and assessment of students' knowledge is considered one of the most important concepts today.

Keywords: control and assessment of students' knowledge in foreign language classes, technologies, types of assessment, critical thinking ability, assessment effectiveness.

Білім беру саласында оқу-таным әрекетінің сапасын, дәрежесін есепке алу, тексеру және бағалаудың білім, білік, дағдының нәтижесін арттыруда қызметі ерекше. Сөйтіп, оның технологиясын әркезде өмір талабына сай жетілдіріп отыру оқыту міндеттерінің өзекті мәселелерінің бірі. Күні бүгінге дейін оқыту саласында қолданылып жүрген білім, білік және дағдыны тексеру мен бағалаудың 5 баллдық жүйесі, оның сапасын, дәрежесін анықтап, белгілеуде барлық жағдайда объективтік тұрғыда қамтамасыз етпейді.

Тест ағылшын сөзі (test) аударғанда байқау, бақылау, зерттеу деген сөз. Педагогика тарихында тест пайдалану 130 жылдан артық уақыты қамтиды. Ең алдымен, педагогикалық тесті 1964 жылы Джордж Филлер қарастырып, оны Гринвич госпиталіндегі мектепте пайдаланған. Кейбір мамандар білімді тест түрінде тексеруде америкалық психолог-педагог С. Пресси мен оның қызметкерлері шығарған деп есептейді. С. Пресси оқу жылында оқушының білімін тексеруге мың сағаттан астам уақыт қажеттігін есептеген. Сондықтан ол алдына оқушы білімін бағалауға жіберілетін уақытты қысқартуды мақсат етіп қойды. Бұл мәселені шешуде тест тапсырмалары бар бағдарламамен жұмыс істейтін қарапайым технологиялық құрылымдарды шығаруға болады.

Содан бері мектептегі үлгерімді тест бойынша тексеру Америка штаты, Франция, Англия, Жапония, Дания, Канада, Австралия, Израиль және т.б. елдерде кеңінен тарай бастады. Мысалы, алдын ала тексерудің мақсаты жаңа материалды игеруге қажетті білім, білік, дағды деңгейін анықтау. Мұндай тексерудің нәтижесінде мұғалім оқушылардың біліміндегі ол қылықтарды дер кезінде байқап, анықтап, қосымша сабақ, кеңес ұйымдастыра алады. Алдын ала тексеруге арналған сұрақтар мектеп бағдарламасына сәйкес құрылады. Оқушылардың білімі мен білігін тексерудің түрлі формаларының ішінде соңғы кезде басты орынды тест бойынша тексеру алып жүр. Оқыту саласында тест қолдану білімді тексеру әдісін жетілдіруге қосылып отырған үлкен үлес болып есептеледі.

Тексерудің түрлері:

1. оқушылардың оқу жұмысын күнде бақылап отыру,
2. оқушылардың ауызша берген жауаптарын тексеру және бағалау,
3. сабаққа қатынасып отырған оқушылардың білімдері, не баға беру,
4. оқушылардың жазбаша берген жауаптарын бағалау,
5. бақылау жұмысы, оқушылардың үй жұмыстарын тексеру,
6. зачет, емтихан арқылы білімді тексеру.

Білім мен дағдыны бақылау мен бағалаудың маңызы мен міндеттері.

Оқушылардың оқу материалын қалай меңгергенін тексеру және бағалау оқыту процесіне керекті бөлік. Бұл тек қана оқыту нәтижелерін бақылау емес, сонымен қатар оқу процесінің әртүрлі кезеңіндегі оқушылардың танымдық іс-әрекетін басқару. Білімді тексеру және бағалау оқушының білім алуына көмектеседі, себебі мұғалім және оқушы оқу материалын меңгергендігі жөнінде сандық мәлімет алады. Мұғалімге оқушының нені білетіні, нені түсінбейтіні, қай материал жақсы меңгерілгенін, қайсылары нашар немесе мүлде меңгерілмегенін білгілі болады. Бұл оқушылардың танымдық жұмысын ұйымдастыру үшін негіз. Мұғалім өз жұмысындағы жетістіктер мен кемшіліктерге баға береді, жұмыс әдістеріне толықтырулар, түзетулер енгізіп, жеке оқушылармен жұмыстың жолдарын және құралдарын табады, бағдарламаның қандай сұрақтарын, ережелерін, ұғымдарын, заңдарын оқушылар нашар түсінетінін, жақсы түсінетіндерін біледі.

Білімді тексеруге қойылатын талаптар.

- Білімді тексеру және бағалау белгілі бір дидактикалық талаптарды қанағаттандыру керек:
- Тексерудің және бақылаудың жүйелілігі, тұрақтылығы, міндеттелігі. Бұл талапты бұзу оқушылардың оқуға деген қатынасын нашарлатып, білімнің сапасына кері әсер етеді.
 - Оқушылар сабаққа кун сайын әзірлену керек. Оған мұғалімнің тұрақты бақылауы әсер етеді.
 - Әрбір оқушыны өзінің білімінің, іскерлік дағдысының бағаланатынын түсіну керек. Егер білімді тексеру және бағалау оқыту процесінің құрылымына тұрақты түрде енсе, онда оқушы мұғалімнің сұрақтары мен тапсырмаларына жауап беруге дайын болады.

Ағылшын тілі сабағында бағалау тапсырмаларының түрлері

Бұл тапсырмаларды бағалау оңай және нақты нәтиже береді. Ал субъективті бағалау болса сіздің көзқарасыңызға негізделген жауап болуы мүмкін. Мысалы: essay, composition, discussion, role-play. Бұндай тапсырмалар барысында бір уақытта бірнеше аспектілерді бағалау керек: грамматика, лексика, еркін сөйлеу, тапсырманың орындалуы және жауаптағы жаргон сөздерінің орындылығы. Осындай жұмыс түрін бағалау критерийлерін нақты түсінуді қажет етеді. Берілетін тапсырмалар сіз тексергіңіз келетін тілдік дағдылары мен аспектісіне байланысты.

Бағалау үшін дұрыс тапсырмаларды таңдау өте маңызды, көбінесе бағалаудың жеткіліктілігі мен оқушының жетістігі сол тапсырмаларға байланысты болады. Тіл аспектісіне сүйене отырып, олардың әрқайсысы үшін ең жақсы тапсырмаларды қарастырып көрейік.

Reading: True/False questions – қалай болғанда да, мәтін түсінуді тексерудің және objective assessment санатына кірудің ең жақсы тәсілі – иә/жоқ сұрақтары. Атақты халықаралық емтихандарда да мұндай тапсырмалар әрқашан болатыны бекерден емес. Multiple choice questions – бірнеше

жауаптан бір дұрыс жауапты таңдау. Әрине ол біраз қиын болуы мүмкін, дегенмен оқушы тапсырманы мұқият оқып шықса, дұрыс жауабын табу жеңілдірек болады.

Ordering paragraphs Choosing titles - бұл тапсырмалар оқушылардың идеяларды логикалық ретпен қалай ұйымдастыра алатындығын және біртұтас мәтін құрау үшін тиісті жалғауларды дұрыс жалғай алатынын-алмайтындығын тексереді. Cohesion and coherence-ті тексерудің ең қолайлы түрі. Сонымен қатар “Open comprehension questions”, “Information transfer/table completion”, “Cloze tests” қолдануға болады. Writing: Story writing - жазылымға movie немесе book review, anecdote, an amusing story that happened to me, story writing-тер ең жақсы тапсырмалар болып табылады. Осындай тапсырмалар оқушылардың лексикасы мен грамматикасын тексеруге ыңғайлы.

Essay, composition, email, letter, postcard etc. - бұндай тапсырмалар көбінесе жоғары тілдік деңгейге ие оқушыларға арналған. Form filling, labelling, jumbled words - бұл тапсырмалар төмен тілдік деңгейге ие оқушылар үшін өте жақсы. Әсіресе бастауыш сынып оқушылары үшін, өйткені осындай тапсырмалар күрделі құрылымдар мен грамматиканы қажет етпейді.

Speaking: Responding to prompts - мұндай тапсырмалар ауызша немесе жазбаша болуы мүмкін. Оларды сабақ барысында өтетін барлық тақырыптарға дайындауға болады. Қазіргі таңда интернеттен осындай тапсырмаларға арналған дайын карталар өте көп. Giving presentation - презентацияны оқушы өзі таңдаған, өзіне жақын кез-келген тақырыпта жасай алады, бұл бағалау түрінің басты артықшылығы. Өйткені студент өзіне жақын және түсінікті нәрсені айтып, өзін жақсы жағынан көрсете алады.

Role-play, interview - жұптық жұмыс барлық деңгейлер үшін керемет жұмыс түрі. Себебі “At the reception” немесе “At the restaurant” сияқты қарабайыр тақырыптар арқылы арқылы Beginner деңгейлі оқушылар мен қатар Intermediate деңгейі бар оқушыларға дейін бағалауға болады. Discussions, problem-solving in groups - бұл тапсырмалар топтық жұмыс үшін Number One. Себебі қысқа уақыт ішінде түгел сыныпты бағалап шығуға ыңғайлы.

Grammar: Multiple choice questions, gap-filling - барлық деңгейлер мен барлық грамматикалық тақырыптарға арналған керемет тапырма түрлері. Бұл тапсырмалар оқушылардың осал жақтары мен олқылықтарын тез және дәл анықтауға көмектеседі. Error correction - бұл жұмыс түрі оқушылардан берілген тапсырмадағы қателерді тауып, жағдайды талдай білуді қажет етеді.

Cloze test - бағалаудың әдеттегі нұсқасы емес, ол әр n-ші сөздің, мысалы, әр 3-ші немесе 5-ші сөздердің бос орындары бар шағын мәтінді білдіреді. Тапсырманың ерекшелігінің арқасында сіз қай грамматика алынып тасталатынын ешқашан біле алмайсыз, өйткені бұл артикль де, -ing жалғауы бар етістік те, предлог та болуы мүмкін. Бұл лексика мен грамматиканы біріктіретін күрделі тапсырма. Сонымен қатар “Sentence completion”, “Transformation exercise” сияқты тапсырмаларды да қолдануға болады.

Listening: Шын мәнінде, ақпаратты есту арқылы қабылдауды тексеруге арналған тапсырмалар мәтіннің түсінуін тексерумен бірдей, сондықтан келесі тапсырмалар тізімі аз толықтырулармен берілген. Song-based tasks - сабақ барысында әндерді қолданудың да маңызы үлкен. Себебі олардың ішінде түрлі грамматикалық тақырыптарға арналған сөйлем құрылымдары, лексика жиынтықтары орасан зор. Әрі оқушылардың көңілі көтеріңкі және қызығушылықтары жоғары болады.

Dictation – есту қабілетін және сөздердің дұрыс жазылуын тексеру үшін сөздік те, мәтіндік те пайдалы болады. Following the instructions for mapping a route/drawing a picture – тапсырма қарапайым – тыңдау және суретін салу. Оқушылардың дағдыларын бағалаудың жаңа нұсқасы. Table completion – естілген немесе оқылған мәтінді түсінуге көмектеседі. Сонымен қатар “True/False” and “Yes/No questions”, “Open comprehension questions”, “Multiple choice question”, “Listen and complete the gaps”, “Choose the word which describes what you heard” түрлерін де қолдануға болады.

Vocabulary: жоғарыда берілген тапсырмалар лексиканы да тексереді. Олардың ең ерекшелерін атап өтсек: Word/mind maps - оқушының сөздік қорын тексеретін тапсырма. Word-building – оқушыға логика мен жұрнақтарды, префикстерді және жалғауларды қолдана отырып, жаңа сөздер жасауды үйрететін керемет тапсырма. Тағы да “Odd one out”, “Finding synonyms, antonyms, definitions, lexical sets” қолдануға болады. Жалпы барлық берілген бағалаудың әр түріне тапсырманың орындалуы және олардың дағдыларын дамыту туралы объективті feedback қоса берілуі қажет.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Шукин А. Н. «Обучение иностранным языкам: теория и практика». – М.: Филоматис, 2006. – 480 с.
2. Хэгболдт П. Изучение иностранных языков. Некоторые размышления из опыта преподавания, - М. 1963.
3. Толстой Л. Н. Педагогические сочинения. М. 1989.
4. <http://www.langust.ru/method.shtml#basic>
5. <https://dialog-success.ru/metody-obucheniya-anglijskomu-yazyku/>

УДК 37.0

А.А. Кенес

01140600 Негізгі және орта білім беру тілі мен әдебиетін оқытудың педагогикасы мен әдістемесі,
4S01140605 Шет тілі мұғалімі

А.Б. Таскенова

Педагогика ғылымдарының магистрі, шет тілдер кафедрасының арнайы пәндер оқытушысы,
Қостанай жоғары педагогикалық колледжі

ШЕТЕЛ ТІЛІНДЕ ГРАММАТИКАНЫ ОҚЫТУ ӘДІСТЕРІ

Түйін: Бұл ғылыми жұмыс қазіргі оқу үрдісінде қолданылатын ағылшын тілінің грамматикасын оқытудың инновациялық әдістерін зерттеу мен талдауға арналған. Зерттеудің негізгі мақсаты – әдістердің даму тенденцияларын анықтау, сондай-ақ олардың грамматикалық құрылымдарды меңгеру және тілді нақты жағдайларда қолдану дағдылары тұрғысынан тиімділігін бағалау.

Түйінді сөздер: ағылшын тілінің грамматикасын оқыту, етістіктің түрлері мен шақ формалары, шақ категориялары, аспект және дауыс, оқытудың принциптері мен әдістері.

Аннотация: Данная научная работа посвящена исследованию и анализу новаторских методов изучения грамматики английского языка, применяемых в современном образовательном процессе. Основной целью исследования является выявление тенденций развития методик, а также оценка их эффективности с точки зрения усвоения грамматических структур и навыков использования языка в реальных ситуациях.

Ключевые слова: преподавание грамматики английского языка, виды глаголов и временные формы, временные категории, вид и залог, принципы и методы обучения.

Abstract: This scientific work is devoted to the research and analysis of innovative methods of studying English grammar used in the modern educational process. The main goal of the study is to identify trends in the development of methods, as well as assess their effectiveness in terms of mastering grammatical structures and skills in using language in real situations.

Keywords: teaching English grammar, verb types and tense forms, tense categories, aspect and voice, principles and methods of teaching.

Тіл - сөйлеу, бірақ сөйлеу дағдысының өзі оқытылатын тілдің негізгі фонологиялық ерекшеліктерін дәл қабылдау және жаңғырту қабілетіне, сөйлеудегі негізгі грамматикалық құрылымдарды еркін қолдана білуге және оларды қолдану үшін жеткілікті сөздік қорын білуге байланысты. құрылымдар. Ағылшын тілінің грамматикасы жылдар бойы қызу пікірталас тудырды. Қазіргі ғасырда грамматиканың шет тілдерін оқытудағы рөлі әсіресе жиі өзгерді: не өсті, не бағаланбайды. Соңғы онжылдықтарда грамматиканың рөлін төмендету

үрдісі байқалды, бұл студенттердің сөйлеуіндегі қателер санының айтарлықтай өсуіне әкелді.

Грамматикалық құрылымдарды ауызша және жазбаша сөйлеуде меңгеру және қолдану әдетте белгілі бір қиындықтарды тудырады, бұл барлық деңгейдегі ана және шет тілдерінің грамматикалық құрылымының айырмашылығынан туындайды. Бұл қиындықтарды қатаң ескеру оқу-тәрбие процесін ұтымды құрылымдауға және оқытудың тиімді әдістерін таңдауға көмектеседі. Осыны негізге ала отырып, грамматикалық дағдыларды меңгеру жұмысы оқушыларда кездесетін қиындықтар мен проблемаларды ескере отырып, мұқият ұйымдастырылуы керек. Шет тілі грамматикасын оқытудың бүгінгі таңда сан түрлі әдістері бар. Олар:

1. Жазу арқылы оқыту әдісі
2. Грамматиканы оқу арқылы үйрету әдісі
3. Интерактивті арқылы оқыту әдісі
4. Индуктивті оқыту әдісі
5. Дедуктивті оқыту әдісі

Жазу арқылы оқыту әдісі

Мұғалімдер арасында кең тараған бұл әдіс шығармашылық жазу арқылы оқушыларға тіл үйренуге қолдау көрсетуді көздейді. Олар жақсы грамматиканың аспектілерін жазуға, оқуға және ашуға шақырылады. Сабақтар есте сақтауға ықпал ететін әдістермен салыстырғанда интерактивті оқыту арқылы жүргізілсе, оқушылар жақсырақ оқиды. Олай болса, мұғалімдер тіл үйренуден гөрі тілді меңгеруге көбірек көңіл бөлгені абзал. Студенттерге шығармашылық немесе жеке жазу жаттығулары берілуі керек және мезгіл-мезгіл өз жұмыстарын түзетуге, өңдеуге және қайта қарауға мүмкіндік беру керек.

Грамматиканы оқу арқылы үйрету әдісі

Бұл грамматиканы оқытудың ең жақсы әдістерінің бірі, өйткені студенттер дұрыс грамматиканы тікелей мұғалімнен естіп, үйренеді. Мұғалім оқушыларға грамматиканы сөйлеу мен жазуға енгізудің дұрыс жолын көрсету үшін дауыстап оқуы керек. Сондай-ақ оқушыларға оқу және жазу мүмкіндігін беру керек, олардың сабақта оқытылатын ережелерді меңгергендігін тексеру керек.

Интерактивті арқылы оқыту әдісі

Грамматиканы оқытудың өте тиімді әдістері сабаққа интерактивтілікті енгізуді көздейді. Грамматиканы үйрету үшін ойындарды қолдану арқылы мұғалім оқушыларды қызықтырады және бұл процесс студенттерге үйренгендерінің көбін есте сақтауға көмектеседі. Бұл әдіс мұғалімдерге өз сабақтарын студенттерінің бірнеше оқу мәнерлеріне бейімдеу мүмкіндігін береді.

Индуктивті оқыту әдісі

Грамматиканы оқытудың бұл әдісі студенттерге белгілі бір ұғым туралы түсінік беретін бірнеше мысалды енгізуді қамтиды және олардан студенттер бұл тұжырымдаманың қалай жұмыс істейтінін бақылай алады. Тұжырымдама алдын ала әзірленбеген және мұғалімдер студенттердің оқу және жазу кезінде грамматикалық ережелерді индуктивті түрде меңгеруін күтеді. Осылайша мұғалім грамматиканы ашу және сол ережелердің қалай жұмыс істейтінін визуализациялау арқылы студенттерге табиғи түрде үйренуге көмектеседі. Индуктивті оқытудың артықшылығы, оқушылардың өз мүмкіндіктерінен орасан зор есте сақтау қабілетінің артуында.

Дедуктивті оқыту әдісі

Алдыңғы әдіске қарағанда, грамматиканы оқытудың дедуктивті әдісі жаттығу алдында нұсқаулар беруге баса мән береді. Мұғалім ретінде сіз студенттерге грамматикалық ұғымдарды өздері кездестірмес бұрын оларға толық түсініктеме беруіңіз керек. Ұғымдармен танысқаннан кейін студенттер жұмыс парақтары мен жаттығуларды пайдаланып механикалық түрде жаттығуы керек. Дедуктивті оқыту әдістері ең алдымен мұғалімге бағытталған және оқушының тілдік қажеттіліктерін елемейді.

Қорытындылай келе, ағылшын тілінің грамматикасын оқыту әдістемесі бойынша жүргізілген зерттеулер білім беру үдерісінде жан-жақты және жаңашыл тәсілдердің, әдістердің қажеттілігін көрсетеді. Технологиялар қолдайтын жекелендірілген тәсіл студенттерге грамматикалық ұғымдарды тиімдірек түсінуге мүмкіндік береді, ал ойындар, аудио және бейне сияқты интерактивті форматтарды пайдалану тереңірек түсінуге және есте сақтауға ықпал етеді. Осы әдістерді ескере отырып, білім беру мекемелері мен педагогтар грамматиканы оқытудың құрылымдық, қызықты және тиімді бағдарламаларын жасай алады, бұл студенттердің ағылшын тілін меңгеру деңгейін жақсартуға көмектеседі.

Пайдалынған әдебиеттер:

Кітаптың сипаттамасы:

1. Витлин Ж.Л. Современные проблемы обучения грамматике ИЯ // Иностранные языки школе. - 2000. №5. - С. 22-26
2. Сосыев П.В. . Интегративное обучение грамматике: исследование на материале английского языка // Иностранные языки в школе. - 2003 - №6. - С. 25-31

Интернет-ресурстардың сипаттамасы:

1. <https://urok.1sept.ru/articles/696043>
2. <https://cyberleninka.ru/article/n/podhody-i-metody-prepodavaniya-grammatiki-angliyskogo-yazyka>

УДК 37.0

Ж.А. Абишева

01140600 Негізгі орта білім берудің тілі мен әдебиетін оқытудың педагогикасы мен әдістемесі,
4S01140605 Шет тілі мұғалімі

А.Б. Таскенова

Педагогикалық ғылымдарының магистрі, шет тілдер кафедрасының арнайы пәндер оқытушысы,
Қостанай жоғары педагогикалық колледжі

ШЕТ ТІЛІНІҢ ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ

Түйін: Бұл зерттеуде шетел тілін оқытудағы технологияның рөліне баса назар аударылады. Қазіргі заманғы педагогикалық технологиялар, соның ішінде компьютерлік бағдарламалар, мобильді қосымшалар және онлайн платформалар қамтылған. Технологиялық инновациялардың оқушылардың мотивациясы мен оқу нәтижелеріне әсері, сонымен қатар тілдік білім беруде виртуалды құралдарды қолданудың тиімділігі талданады. Жұмыс заманауи технологиялардың оқу үдерісін қалай байытып, шет тілін тиімді меңгеруге ықпал ететіні туралы түсінік қалыптастыруға бағытталған.

Түйінді сөздер: оқыту технологиясы, ағылшын тілі, оқушы, мұғалім, іске асыру.

Аннотация: Данное исследование фокусируется на роли технологий в обучении иностранному языку. Освещаются современные педагогические технологии, включая компьютерные программы, мобильные приложения и онлайн-платформы. Анализируется влияние технологических инноваций на мотивацию и результаты обучения студентов, а также эффективность использования виртуальных средств в языковом образовании. Работа направлена на формирование понимания того, как современные технологии могут обогатить образовательный процесс и содействовать более эффективному освоению иностранного языка.

Ключевые слова: технология обучения, английский язык, ученик, учитель, реализация.

Abstract: This study focuses on the role of technology in foreign language teaching. Modern pedagogical technologies are covered, including computer programs, mobile applications and online platforms. The

influence of technological innovations on the motivation and learning outcomes of students, as well as the effectiveness of the use of virtual tools in language education, is analyzed. The work is aimed at developing an understanding of how modern technologies can enrich the educational process and promote more effective learning of a foreign language.

Keywords: teaching technology, English language, student, teacher, implementation.

Психология ғылымы әдістемеге көп көмек көрсетеді. Шет тілін үйренуде ана тілінің орны мен оның шет тілін үйрену кездеріндегі қызметі, әр түрлі дағды мен біліктілік түрлерінің сәйкес келуі, жаңа тақырыпқа арналған әдістер мен тәсілдерді таңдай білу, т.б. психология ғылымының негіздерін білу қажет. Әдістеме ғылымы жүйке жүйесі физиологиясы ғылымымен де байланысты. Атақты орыс ғалымы Павловтың айтуынша адамның жоғары жүйке жүйесінің қызметі-сөйлеу және ойлау, жүйке жүйесінің ерекше қызметі. Бұл қызмет түрі тек адамда ғана дамыған. Павловтың теориясы бойынша, дабылдар адамның сезу мүшелері арқылы келіп түседі. Адамның әрекетінің бір түрі - сөйлеу әрекеті. Әдістеме ғылымы лингвистика ғылымымен тығыз байланысты, себебі лингвистиканың негізгі проблемалары тіл мен ойлау, грамматика мен сөздік т.б. әдістемеге де қатысты бар. Әдістемеді лингвистика ғылымының оқу материалын іріктеудегі зерттеулері негізге алынады. Көптеген атақты лингвистер лингвистика теориясын ғана зерттеп қана қоймай, оларды тілді оқытуда қалай пайдалану керек екендігін де зерттеген.

Оқу шет тілінде оқытылған мектептерде ағылшын пәнінің білімдік, тәрбиелік мақсаттары басқа пәндермен байланысты жүргізіледі. Пән аралық байланыс 2 бағытта іске асырылады

1. Шет тілінің орыс тілі және қазақ тілі грамматикасымен ұқсас жақтары және айырмашылықтары түсіндіріледі.

2. Оқушыларға тарихқа, жағрафияға, әдебиетке, еңбекке қатысты мағлұматтары бар мәтіндер ағылшын тілінде беріліп оқытылады.

Осының нәтижесінде сабақта оқушылар аталған пәндерге қатысты материалдарды ағылшын тілінде сапалы түрде ұғып, сөздерді қатесіз айтуға, сауатты жазуға үйренеді.

Ағылшын пәні басқа өзге пәндермен тығыз байланысты, сондықтан мұғалім өзара байланыстыра өткізуге қолайлы тақырыптарды алдын-ала іріктеп, анықтап алады. Өйткені 2-ші тілді үйретуде жүргізілетін сөйлеу әрекеті тіл пәнің басқа пәндермен байланыстыруда үлкен қызмет атқарады.

Пәндердің бір-бірімен байланысы төмендегідей ағылшын тілі, ағылшын әдебиеті пәні мен мәтіндер арқылы байланыстырылады. Мұнда сабақ сайын өткізілетін көркем тілмен жазылған оқу материалдары (әңгіме, ертегі, мақал- мәтел т.б.) оқушының лексикалық сөздік қорларын молайтып, тілдің грамматикалық құрылымын жетілдіреді, байланыстырып сөйлеуге дағдыландырады.

Көркем шығармалар мазмұнындағы ұлттық дәстүр, салт-сана, тәлім-тәрбиені сипаттайтын материал Ағылшын тілі, қазақ тілі және орыс тілі пәндері тығыз байланысты бірлікте өткізіледі.

Ағылшын тілінің дыбыстық жүйесі мен орыс тілінің дыбыстық жүйесі, септік жалғауларының кейбір ұқсастықтары да айтылады. Сондай-ақ, оқушы өзінің үйренген сөздерін ағылшынша айтып, сөздік қорын байытып, тіл байлығын арттырады, ауызша сөйлеу тілі дамиды, тілдік білімі жетіледі, оқығаның, түсінгенің ағылшынша айту дағдысы қалыптасады. Ағылшын тілі мен дүниетану пәндері арасында адам мен қоршаған орта, табиғат, өсімдіктер, жануарлар, аңдар, туған ауыл еңбектері, мамандық, халықтар достығы туралы әңгімелер, ертегі, мақал, жұмбақ, жаңылтпаш ағылшын тілінде оқылып, түсінбегендерін ағылшынша айтатын болады.

Ағылшын тілі мен математика пәні бойынша математикалық ұғымдар мен есептеуге байланысты сөздерді үйрету арқылы оқушының сөздік қоры молаяды. Мысалы: сандарды ағылшынша білу, қосу, көбейту, алу сан есімнің түрлеріне байланысты сөз тіркестерін,

сөйлемдерді ағылшынша айтып дағдыланады. Ағылшын тілі мен бейнелеу өнері арасындағы байланыс арқылы табиғат, ұлттық өнер бояулары, өрнек, сәндік бұйымдарын айтуға қолданылатын сөз және сөз тіркестері оқушының сөздік қорын молайтып, байланыстырып сөйлеуге дағдыландырады. Әсіресе, көп көңіл бөлетін жайт - ағылшын тілінде айтылатын сөдерге екпінді дұрыс түсіріп айту, адамдардың көңіл күйін, қуанышын, ренішін білдіретін сөздерді дұрыс дауыс ырғағымен айта білу. Ағылшын тілі мен еңбек пәні арасындағы байланыс бұйымдардың көркемдігін, қажеттілігін, пайдасын, тиімділігін ағылшынша жеткізе білуден, ұлттық еңбек түрлері: ыдыс-аяқ, тағам әзірлеу киім тігу, т.б. байланысты сөздерге жасағаннан туындайды.

Білім берудегі негізгі мақсат жан-жақты білімді, өмір сүруге бейім, іскер, өзіндік ой-толғауы бар, адамгершілігі жоғары, қабілетті жанды қалыптастыру болып табылады. Әр тілді оқытуды жүйелеу, жинақтау, танымдық қарым-қатынас жасау сияқты үш түрлі қызметі болады.

Осындай функциялар негізінде оқу процессінде білім мазмұнының тұжырымдамасы жасалынады.

Тұжырымдамада тәрбие процессін байыта түсудің, жаңартудың, жетілдірудің мақсаты мен келешектегі даму жолдары анықталып, болжамдар жасалынады.

Атап айтқанда, оқу процессін жаңартудың негізгі ұстанымдарын дамыту, демократияландыру, реалистік шектеу саясаты интеграциялау жатады. Оқу-тәрбиесін жетілдіре түсудің мақсаты мен келешегін ғылыми анықтайтын, болжайтын идеялар мен қағиданың ғылыми негізі жинақталады.

Бұл тұжырымдарды жалпы лингвистика, психология, лингводидактика, педагогика әдістемелік зерттеу жұмыстары, жалпы білім беретін мектептердегі басқа да тіл пәнінің идеялары басшылыққа алынады. Мақсаты - шет тілінің оқыту арқылы өнегелік және эстетикалық жағынан жан-жақты дамыған, саяси-идеялық жағынан сенімді еңбек сүйгіштікке тәрбиелеу.

Бүгінгі оқыту процессінде қатынастық бағыт беру арқылы жалпы дүниеге деген көзқарасын қалыптастыру бірінші орында тұр. Осындай мақсаттармен қатар қазіргі кезде шет тілін жаңа әдістемелермен, ұстанымдармен оқыту қажеттілігі туып отыр. Қай тілдің болмасын механизімін үйрену үшін мынадай екі жағдайды ескерген жөн:

1. Сол тілдің жүйесі қалай құрылғанын
2. Ол тәжірибелік жағынан қалай меңгерілуі керек?

Демек, қазақ тілінің құрылысы сияқты қатынастық тәсілде ұйымдастыру тиімді деп айтуға болады. Шет тілін оқытуда оқу материалдық тұжырымдаманы негізге алу тілдік материалды беруде және оны талдауда оның қызметтік жағын ескеру, білімнің базалық жылжымалы құрамдарын анықтау, оқыту әдістемесі мен тәрбиені интеллектуалды пайдалы және өнімді еңбекпен ұштастыру маңызды.

А.С. Выготский мектепте оқуға даярлау балалардың алған білім, дағды, біліктерінің ауқымынан зор ақыл-ой үрдістерінің сапасына көбірек тәуелді болады. Сондықтан мұндай сапаға қол жеткізудің аса маңызды жақтарының бірі - балалардың бойында таңымды тудыратын тәсілді қалыптастыру болып табылады, - дейді. Бұл жерде оқушының алдына таңымдық міндеттерді қойып, оның белсенділігін арттыруға бола ма? - деген сұрақ туындайды.

Осы жөнінде К.Д.Ушинский оқушылардың бойында бақылағыштық, танымдық, танымдылық қасиеттерді дамыту үшін көрнекі оқытуды талдау негізінде олар үшін жаңа кейіпкерлер тудыратын, өзіне таныс заттардың жаңа жақтарын ашатын оқу материалдары мен көрнекі құралды неғұрлым көбірек пайдалануға кеңес береді.

Өйткені, олар бір жағынан оқушылардың ой-өрісін, ауызекі сөйлеу тілін, жазу дағдысын, айналасындағы өмір туралы түсінігін кеңейтеді және оқушының білім деңгейіне сай болғандықтан нәтижелі болады, ал үлгерімі төмен оқушылар ескерусіз қалып қоймай, олардың теориялық білім мен дағдыларын дамытуға әсер етеді.

Көрнекі құралдарды оқушылардың оқу үрдісіндегі рөліне қарай. М.Махмұтов екі топқа бөледі:

1. Заттың бейнелік көрнекі құралы (картиналар, фотосуреттер, диапозитивті суреттер, кино үзінділері, табиғи нысандар, т.б.);
2. Таңбалы көрнекі құралдар (сызбалық көлемді модельдер, сызбалар, картиналар т.б.)

В.Занков: Оқушыларға затты және оның қасиеттерін көрсету бұл - сөзбен көрнекі бейненің оқушының бойында тиісті дәрежесінде қабысуына қол жеткізу деген сөз емес. Егер оқушы құбылыстың қасиетін өзі айыра алса және оған сөзбен өзі сипаттама берсе, онда оның бойында белгілі бір нысан туралы түсінік қалыптасады және қасиеттердің сөздік белгілері нақты образдармен байланысқа түседі, - деп тұжырымдайды.

Оқушылардың бақылауын ұйымдастырудың негізгі әдістемелік ережелері мен тәсілдерін профессор Т.Сабыров былай көрсетеді:

1. Мұғалім оқушылардың бақылауын ұйымдастыру үшін ең алдымен бақылаудың мақсатын, байқайтын нәрселердің мөлшерін немесе көлемін анықтап, жоспарын жасайды.
2. Бақылауда мүмкіндігінше оқушылардың барлық сезім мүшелерін қалыптастыру арқылы нәрселердің неғұрлым көп және әртүрлі қасиеттерін жан-жақты байытқан жөн.
3. Мұғалім бақылау кезінде оқушылардың сараптама мен синтез жасап, нәрселердің негізгі қасиеттерін айыру, топтастыру сияқты ойлау амалдарын қолданып, қорытынды шығаруына басшылық ете білуі қажет.
4. Бақылау кезінде мұғалім өз сөздеріне жұмыс істеуінің арасында дұрыс байланыс болуын қамтамасыз етіп, олардың өздігінен бақылау қабілетін мейлінше дамыту мақсатын көздеуі керек.

Сондай-ақ құзыреттіліктің негізгі және жоғары түрлері бар деп көрсетеді. Оларды тілдік және компьютерлік сауаттылық мысалында қарастырады. Компьютерлік сауаттылықтың «негізгі» құзыреттілігі - оқушының компьютерді қосу, айыра білу, компьютер белгілерін пайдалану, жасау, редакциялау, компьютердегі қажетті құжат пен файлдарды сақтау, табу, терминдерді түсіну. Ал «жоғарты» құзыреттілік компьютерді тілді үйренуде қолдануы, интернеттен ақпарат іздеп, сақтауы, электрондық поштаны қолдану, «чатты» қолдану, халықаралық жобаларға қатысу. Шетел тілінде «негізгі» құзыреттілік тілді қарым-қатынас туралы ретінде қолдану, «жоғарғы» құзыреттілік, мысалы, ағылшын тілінде экология туралы ақпаратты тауып, пайдалану. Бұл ұғымдар қазіргі адамның еңбек нарығындағы бәсекелесу мүмкіндігін көрсете алмайды. Шет тілін меңгеру тілдік және энциклопедиялық білімді меңгеруден тұрады. Тілді меңгеру сөздік жағдаятты меңгеру тәжірибесінің болуын талап етеді.

Пайдалынған әдебиеттер:

1. Шет тілін оқыту әдістемесі оқулығы 36-бет
2. <https://stud.kz/referat/show/50090> сайты

УДК 37.0

А.А. Адилова

01140600 Негізгі және орта білім беру тілі иен әдебиетін оқытудың педагогикасы мен әдістемесі,
4S01140605 Шет тілі мұғалімі

А.Б. Таскенова

Педагогикалық ғылымдарының магистрі, шет тілдер кафедрасының арнайы пәндер оқытушысы,
Қостанай жоғары педагогикалық колледжі

ШЕТ ТІЛІН ОҚЫТУДАҒЫ ӘДІСТЕРІ МЕН ТӘСІЛДЕРІ

Түйін: Зерттеуде оқытудың заманауи тәсілдеріне шолу жасай отырып, шет тілін оқыту әдістемесіне назар аударылады. Коммуникативті тәсіл, геймификация және технологиялық құралдарды қамтитын дәстүрлі және инновациялық әдістер қарастырылды. Әрбір әдістің тиімділігі талданады, сонымен қатар әртүрлі оқу стильдерінің оқушы ынтасы мен үлгеріміне әсері талданған. Жұмыста шет тілдерін

оқытудың әдістемелік тәсілдерін жетілдіру, инновациялық әдіс-тәсілдерді оқыту тәжірибесіне енгізуге қолдау көрсету мақсатында жан-жақты шолу жасалған.

Түйінді сөздер: шет тілін оқытудағы әдістер мен тәсілдер, әдістер, коммуникативті техника, телекоммуникация, терминология.

Аннотация: Исследование посвящено методам преподавания иностранного языка, представляя обзор современных подходов к обучению. Рассматриваются традиционные и инновационные методы, включая коммуникативный подход, геймификацию и технологические средства. Анализируется эффективность каждого метода, а также влияние разнообразных стилей обучения на мотивацию и результаты студентов. Работа предоставляет комплексный обзор с целью улучшения методического подхода в обучении иностранным языкам, поддерживая внедрение инновационных методик в практику преподавания.

Ключевые слова: методы и приемы в обучении иностранному языку, методы, коммуникативная техника, телекоммуникации, терминология.

Abstract: The study focuses on methods of teaching a foreign language, presenting an overview of modern approaches to teaching. Traditional and innovative methods are considered, including a communicative approach, gamification and technological tools. The effectiveness of each method is analyzed, as well as the impact of various learning styles on student motivation and performance. The work provides a comprehensive overview with the aim of improving the methodological approach to teaching foreign languages, supporting the introduction of innovative techniques into teaching practice.

Keywords: methods and techniques in teaching a foreign language, methods, communicative techniques, telecommunications, terminology.

Ағылшын тілін белсенді білу қажеттілігі әлеуметтік жетістікке жетудегі мақсат еткені кез келген адамға анық. Ағылшын тілі – іскерлік және күнделікті ұлтаралық қатынастың танылған тілі. Көптеген ғылыми, техникалық, медициналық, экономикалық кітаптар мен мақалалар Ньютон мен Франклиннің тілінде жарық көрді. Бағдарламашылардың, интернет-маркетингтердің және телекоммуникация мамандарының терминологиясы толығымен ағылшын тіліне аударылған. Ағылшын тілін білмей, заманауи музыканы толық бағалау және вокзалда немесе әуежайда белгілерді оқу мүмкін емес.

Ағылшын тілін үйренудің типологиялық алғы шарты да бар. Ол аналитикалық типке жатады - сөздер мен сөйлемдердің құрылымы бойынша ең қарапайым. Ағылшын тілінде шылаулар мен жалғаулардың күрделі жүйесі жоқ. Ағылшынның кез келген славян тілін меңгеруінен гөрі, орыс тілін қоса алғанда, флексионды тілдерде сөйлейтіндерге ағылшын тілін үйрену әлдеқайда оңай. Тілдің аналитикалық құрылымы оны зерттеу әдістерінің тізімін айтарлықтай кеңейтеді. Кеңестік педагогика негізделген классикалық жүйеден басқа, ағылшын тілін үйренудің келесі заманауи әдістерін бөліп көрсетуге болады:

- классикалық;
- коммуникативті;
- қарқынды;
- жобалық;
- ойын;
- интерактивті;

Классикалық әдіс

Орта мектеп қарапайым адамның басына қарапайым баспа мәтіндерін түсінуге мүмкіндік беретін лексика мен грамматиканың қажетті минимумын енгізе алды. Өкінішке орай, бұл білім, негізінен, ана тілінде сөйлейтіндермен тірі сөйлесуге, тыңдауға және сөйлеуге арналмаған.

Ағылшын тілі латын сияқты өлі тілге айналып, оқу тәжірибесінсіз 5-10 жылдан кейін мүлдем ұмытылды. Жаңа шындықтар тіл үйренудің жаңа әдістерін де сұранысқа ие етті,

онда сөздік қорды белсенді меңгеру және тек жазбаша емес, ауызша сөйлеуді түсіну қабілеті алдыңғы қатарда орналды.

Қарқынды әдіс

Оқытудың барлық белсенді әдістерінің негізгі қағидасы - сабақ кезінде ана тілінде сөйлеуді азайту, немесе жақсырақ, толық тыйым салу. Егер студент немесе студент бірдеңені білгісі келсе, сөздерді таңдап, сұрақты ағылшын тілінде қоюы керек. Мұғалім теориялық білім береді және топқа тек шет тілінде сөйлейді, сонымен қатар студенттер бір-бірімен ағылшын тілінде сөйлеседі. Мұғалім мүмкіндігінше оқушылардың сөйлеуін белсендіруге тырысады, қажет болған жағдайда оларға тұспалдар беріп, қайта жаңғыртуды қажет ететін сөздікпен сұрақтар қояды.

Интерактивті әдіс

Әдістер заманауи телекоммуникациялық және компьютерлік техникаға және арнайы бағдарламалық қамтамасыз етуге негізделген.

Тыңдау дағдыларын жаттықтыру үшін шет тілінің ана тілінде сөйлейтіндерді тікелей көруге және естуге, тіпті олармен «тірі» сөйлесуге мүмкіндік беретін заманауи ойнату және конференция құралдары пайдаланылады.

Бұл маңызды! Ағылшын тілінде сөйлейтін шетелдікті түсінуден гөрі ана тілінде сөйлейтін адамды түсіну әрқашан қиынырақ. Сондықтан поп немесе рок тыңдай отырып, біз әртістеріміздің ағылшын тілінде не туралы ән айтып жатқанын жақсы түсінеміз, бірақ британдықтардың немесе американдықтардың әндеріндегі сөздерді ажырата алмаймыз.

Сөйлеу дағдыларын, дұрыс фонетика мен интонацияны жаттықтыру үшін цифрлық дыбыс жазу жабдығы немесе бейнежазба қолданылады (әдетте микрофоны бар веб-камералар немесе смартфон камерасына жазу қолданылады).

Студент ана тілінде сөйлеушіні тыңдайды және мәтінді өз бетінше қайта шығарады немесе қатты дискіге немесе алынбалы құрылғыға жазылған диалогқа кіреді. Содан кейін жазба қаралады және тыңдалады, мұғалім артикуляция, интонациялық қателерді, грамматикалық және семантикалық қателерді көрсетеді. Әркім өз дауысын тыңдап, күлкілі қателіктерді монитордан көруді ұнатпайды, бірақ олар қателіктерден сабақ алады деп бекер айтпаған.

Коммуникативтік әдіс

Коммуникативті техника топ ішіндегі максималды сөйлеу белсенділігіне негізделген. Оны басқа қалалар мен елдердегі пікірлес адамдармен интерактивті онлайн байланыспен біріктіруге болады. Ана тіліне әлі де тыйым салынады, ал бұзушылықтар айыппұл ұпайлары мен қанағаттанарлықсыз бағаға әкеледі. Қазақша дұрыс айтқанша, ағылшынша қателескен дұрыс.

Жобалық әдіс

Американдық әдіскерлердің сүйікті әдісі. Әрбір студент белгілі бір тақырып бойынша есеп дайындау тапсырмасын алады, содан кейін топ немесе сынып осы есепті талқылайды. Шешен белгілі бір салада сөздік қорын кеңейтеді, ал бүкіл топ мүшелерінің коммуникативті дағдылары қалыптасады. Интерактивті модельдер сабақтарда да мүмкін, мысалы, Skype арқылы тірі ана тілінде сөйлеушімен талқылауға қосылу.

Ойын әдісі

Ересектер де, балалар да жақсы көретін шет тілін үйренудің ең қызықты жолы. Ересек аудитория әдетте интеллектуалдық сайысты («миға шабуыл», «дөңгелек үстел», «полиглот болғысы келетіндер» және т.б.) ұйымдастыратын командаларға (екі немесе одан да көп) бөлінеді. Балаларға арналған ойындардың тізімі одан да әсерлі, оны Интернетте оңай табуға болады, егер қаласаңыз, ойындарды өзіңіз жақсартып аласыз. Ойын әдісі оқу курсына жалғыз болуы мүмкін емес, бұл бизнесті рахатпен біріктіретін көмекші әдіс.

Токсан ауыз сөздің тобықтай түйініне келер болсақ, мен бұл әдістерді сіздерге көрсету арқылы сіздерді қазіргі заманауи әдістермен таныстырғым келді. Бұл әдістер заманға сай, қызықты, қарқынды және де ең бастысы балаларға қызықты. Мұғалімнің оқу процессіндегі

басты мақсаттардың бірі - балаларды оқу үрдісіне қызықтыру болып табылады. Сондықтан бұл әдістер осыған сай келер көмекшілер деп айта аламын. Бұл әдістер тек мұғалімге ғана емес, болашақ шет тілінің оқытушыларына, шет тілің өздері үйреніп жатқан оқушыларға да көмек бере алады деген ойдамын. Осы жобамда мен дәл осы айтылған әдістер арқылы өзімнің басты мақсатымды, яғни, шет тілінің заманауи әдістерін мен тәсілдерін көрсете алдым деген ойдамын!

Пайдалынған әдебиеттер:

1. Щукин А. Н. «Обучение иностранным языкам: теория и практика». – М.: Филоматис, 2006. – 480 с.
2. Хэгболдт П. Изучение иностранных языков. Некоторые размышления из опыта преподавания, - М. 1963.
3. Толстой Л. Н. Педагогические сочинения. М. 1989.
4. <http://www.langust.ru/method.shtml#basic>
5. <https://dialog-success.ru/metody-obucheniya-anglijskomu-yazyku/>

УДК 37.0

А.С. Исабай

011440600 Негізгі орта білім берудің тілі мен әдебиетін оқытудың педагогикасы мен әдістемесі,
4S01140605 Шетел тілі мұғалімі

А.Б. Таскенова

Педагогикалық ғылымдарының магистрі, шет тілдер кафедрасының арнайы пәндер оқытушысы,
Қостанай жоғары педагогикалық колледжі

ШЕТ ТІЛІНІҢ ОҚИТУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ

Түйін: Бұл мақалада шет тілдерін оқыту саласындағы заманауи технологиялар қарастырылып, олардың оқу-тәрбие үдерісіне тигізетін әсеріне баса назар аударылады. Мақалада компьютерлік бағдарламалар, мобильді қосымшалар, виртуалды сыныптар және онлайн ресурстар сияқты технологияларды пайдаланудың әртүрлі әдістері талқыланады. Шетел тілдерін екінші рет оқыту кезінде осы технологиялардың артықшылықтары мен кемшіліктері талданып, олардың даму перспективалары көрсетілген.

Түйінді сөздер: шет тілі, оқыту, тәжірибие, тәрбие, дамытушылық.

Аннотация: Данная статья исследует современные технологии в области преподавания иностранных языков, фокусируясь на их влиянии на образовательный процесс. В статье рассматриваются различные методы использования технологий, такие как компьютерные программы, мобильные приложения, виртуальные классы и онлайн-ресурсы. Проанализированы преимущества и недостатки этих технологий в контексте обучения иностранным языкам, а также выделены перспективы их развития.

Ключевые слова: иностранный язык, обучение, практика, воспитание, развитие.

Abstract: This article examines modern technologies in the field of teaching foreign languages, focusing on their impact on the educational process. The article discusses various methods of using technologies such as computer programs, mobile applications, virtual classrooms and online resources. The advantages and disadvantages of these technologies during the second teaching of foreign languages are analyzed, and the prospects for their development are highlighted.

Keywords: foreign language, teaching, practice, education, development.

Ағылшын тіліне оқытудың мақсаттары қандай? Оқытудың мақсаты дегеніміз- жоспарланған нәтижелерге жету деген сөз. Оқытудың мақсаты – оқыту бағдарламасымен анықталады. Оқыту бағдарламасы мемлекеттік құжат, онда әр курстың, әр сыныптың нені оқитыны және қандай мөлшерде оқитыны көрсетіледі. Бағдарламада оқулықпен салыстырғанда болған өзгерістер, толықтырулар жылдам көрініс табады.

Бағдарламаның түпкі және қосалқы мақсаттарын бөліп ала білу керек. Әр сабақтың негізгі және қосалқы мақсаты болады. Негізгі және қосалқы мақсаттардың қатынасы, кезектері, байланысы мұғалім үшін түсінікті болуы керек.

Оқыту мақсатының үш түрі бар:

1. Білімділік мақсат.
2. Тәрбиелік мақсат.
3. Дамытушылық мақсат

Мақсаттары		
Тәрбиелік мақсат Ақыл-ой еңбегі тәрбиесі -Адамгершілік тәрбие -Эстетикалық тәрбие	Дамытушылық мақсат Оқушының жеке басын, ойлау, сезіну қабілеттерін дамыту -логикалық ойлауды, есті, қиялды дамыту -оқушының қабілетін- қызығушылығын дамыту	Білімділік мақсат Оқушыларды ағылшын тілінде сөйлеуге үйртеу (тыңдап-түсіну, сөйлеу, оқу, жазу.) Білім-білік дағдыларын қалыптасатыру

Оқытудың білімділік мақсаты.

Оқытудың білімділік мақсатын түсіну үшін шетел тілі пәнінің ерекшелігімен танысуымыз қажет. Тіл, ол ана тілі болсын не шетел тілі болсын- қатынас құралы, сыртқы дүние мен қоршаған орта туралы білім алу көзі. Міне, тілді оқытуда осы ерекшелікті есте сақтаған дұрыс. Екіншіден, бұл пәнді оқытуда оқушылар химия, физика пәндеріндегі сияқты жаңа зандармен таныспайды, тек қана бұрыннан белгілі нәрсенің шетел тіліндегі атауларымен, құбылыстарымен танысады. Танысу екі түрде- ауызша және жазбаша жүреді. Тілді ауызша және жазбаша меңгеру шетел тілін игерудің білімділік мақсаты болып табылады. Яғни, оқушы шетел тілін ауызша және жазбаша түрде пайдалана білуі тиіс. Ауызша сөйлеуге шетел тілін тыңдап түсіне білу және сөйлей білу жатады.

Шетел тілін оқытудың жалпы мақсаты; оқушылардың интеллектуалды, сөйлеу және танымдық қабілеттерін дамыта отырып, ана және шет тілдерінде байқалатын кейбір әмбебап лингвистикалық ұғымдарды қалыптастыру. Балаларды отбасы, тұрмыстық, оқу қарым-қатынасына тән ойын жағдайларында ойнайтын әлеуметтік рөлдердің спектрін кеңейту есебінен шет тілін қолдану арқылы жаңа әлеуметтік тәжірибеге баулу. Бастауыш сынып оқушыларын шетелдік құрдастардың әлемімен, шетелдік әндермен, өлең және ертегі фольклорымен және балаларға қол жетімді шетел тіліндегі балалар көркем әдебиетінің үлгілерімен таныстыру. Мұғалім бастауыш сынып оқушыларының сөйлеу мүмкіндіктері мен қажеттіліктерін ескере отырып, сөйлеуде, тыңдалымдауда, оқу мен жазуда қарапайым коммуникативтік дағдыларды қалыптастыруы тиіс.

Стратегиялық мақсат- екінші тілдік тұлғаны, яғни тілді меңгерудің деңгейін қалыптастыру. Оқыту міндеттері - бұл нақты кезең мен сабақ жағдайларына қатысты оқыту мақсаттарының объективті көрінісі. Бір мақсат аясында оқытудың әр түрлі міндеттері шешілуі мүмкін. Ағартушылық мақсаты оқушылардың жалпы мәдениетін арттыру, ой –

өрісін, білімін және оқытылатын тілдің елі және жалпы қоршаған әлем туралы тіл арқылы дамыту үшін оқытылатын тілді пайдалануды көздейді. Кіші мектеп жасы шет тілін меңгеру үшін ең қолайлы болып табылатыны белгілі. Бала үшін сензитивті кезеңді ескере отырып, сөйлеуді қабылдауға және ойнатуға ерте жаста адамның сөйлеу қабілетін қалыптастыру және жетілдіру үшін сөйлеу аппаратының икемділігін дамытуға және сақтауға болады. Дамытушылық мақсат дәл осы кезеңде оқушыларда шет тілін мәдениетаралық қарым-қатынас құралы ретінде үйрену үшін қажетті тілдік және сөйлеу қабілеттерінің іргетасы қаланады. Бастауыш мектеп - "Шетел тілі" оқу пәнінің негізгі мақсатын іске асырудағы бірінші саты, мұнда коммуникативтік құзыреттілік негіздері қаланады. Тілді қарым-қатынас құралы ретінде меңгеруді, сондай-ақ берілген параметрлерде тілді меңгерудің тиімділігін қамтамасыз ететін бірқатар қоғамдық іскерлікті (кітаппен жұмыс істей білу, өз ойын қисынды және дәйекті баяндау, оқу жазбаларын жасау, оқытудың қазіргі заманғы технологияларын қолдану) көздейді. Оқытушының іс-әрекетінде оқушылардың тілдік қабілеттерін, сөйлеу мәдениеті, жалпы оқу іскерлігін, тілді үйренуге қызығушылығын, жеке тұлғаның қасиеттерін (жағымды эмоциялар, ерік-жігер, есте сақтау және т. б. дамытуға бағытталған.)

Оқыту мақсаты: Білім алушының тілге және оны ағылшын тілінде сөйлеушілер мәдениетіне қатынасы арқылы жүзеге асырылады және келесі міндеттерді шешуді қамтамасыз етеді: тілге, басқа мәдениетке, халыққа құрметпен қарауды; төзімділікті және т.б. Оқытудың әртүрлі әдістері, тәсілдері мен құралдары арқылы қол жеткізілетін тілді меңгеру бойынша алдын ала жоспарланған іс-әрекет нәтижесі.

Оқыту мақсатының бес түрі бар:

- 1) тәрбиелік;
- 2) дамыту;
- 3) ағартушылық;
- 4) тәжірибелік (практикалық, коммуникативтік);
- 5) стратегиялық.

Пайдалынған әдебиеттер:

- 1) <https://prezi.com/vr6x6tr3c5dp/presentation/>
- 2) Шет тілін оқыту әдістемесі (12-13-бет)

УДК 37.0

Д.А. Кельдимбай

01140600 Негізгі және орта білім беру тілі мен әдебиеті оқытудың педагогикасы мен әдістемесі,
4S01140605 Шет тілі мұғалімі

А.Б. Таскенова

Педагогикалық ғылымдарының магистрі, шет тілдер кафедрасының арнайы пәндер оқытушысы,
Қостанай жоғары педагогикалық колледжі

ШЕТ ТІЛІН ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ

Түйін: Қазіргі қоғамда шет тілдерін үйрену әртүрлі бейіндегі мамандарды кәсіби даярлаудың ажырамас құрамдас бөлігіне айналуға және кәсіби өсу және шетелдік серіктестермен байланыстарды кеңейту мәселелерін сәтті шешу көбінесе олардың тілдік дайындық сапасына байланысты.

Түйінді сөздер: шет тілін оқыту, оқыту әдістемесі.

Аннотация: Изучение иностранных языков в современном обществе становится неотделимой составляющей профессиональной подготовки специалистов самого разного профиля и от качества их языковой подготовки во многом зависит успешное решение вопросов профессионального роста и расширение контактов с зарубежными партнерами.

Ключевые слова: преподавание иностранного языка, методика преподавания.

Abstract: The study of foreign languages in modern society is becoming an inseparable component of the professional training of specialists of various profiles, and the successful resolution of issues of professional growth and expansion of contacts with foreign partners largely depends on the quality of their language training.

Keywords: teaching a foreign language, teaching methods.

Шет тілі білім беру әдістемесі – оқытудың мақсаты мен мазмұнын, шет тілінде оқыту мен тәрбиелеудің әдістерін зерттейтін ғылым. Оның компоненттеріне оқыту қызметі, оқытуды ұйымдастыру (мақсаты, мазмұны, әдістері мен құралдары) кіреді. Шет тілі білім беру әдістемесінің пәні – кез келген шет тілі және тілді күнделікті қарым – қатынасқа енгізу процесі, теория мен әдістерді қолдана білу қабілеті. Оның әдістеріне фонетикалық, лексикалық жүйелердің ерекшеліктері және шет тілінің грамматикалық құрылымы, контекстің стильдік ерекшеліктері және оларда әр түрлі тілдік құбылыстарды қолдану, сөйлеу әрекеті түрлерінің функционалдық сипаттамалары да жатады.

Әдістемелер әр түрлі кезеңдерде оқыту мақсаттарының өзгеруіне байланысты жаңадан аталып отырды: мысалы, логикалық қағидалар бойынша синтетикалық әдіс, аналитикалық әдіс, дедук-тивтік әдіс, Т.б.; тіл салалары бойынша грамматикалық әдіс, лексикалық әдіс, фонетикалық әдіс; тілдің психологиялық қағидалары бойынша индуктивтік әдіс, тура әдіс; Ойлап табушының аты-жөні бойынша Коменский әдісі, Гуэн, Пальмер, Уэст, Фриз, т.б. әдістері.

Шет тілін оқытуда психологның негізгі қағидаларын сөйлеу әрекетіне байланыстыра отырып пайдалану қажет. Көрнекті психолог Н.И.Жинкин сөйлеу әрекетін зерттей келіп, сөздер мен оларды мидың кинетикалық орталығы арқылы жүзеге асатынын айтты. Мұғалім оқушыны тілге үйрету барысында, тыңдау мен сөйлеудің бар мүмкіндіктерін жасау керек. Екінші тілде сөйлеу дегеніміз - жаңа таңбалы білім алудың жаңа жолдарын игеру деген сөз. Осы жаңа жолды жасау тілді үйренуде маңызды орын алады. Шет тілін үйренуде оқушыны есте сақтау қабілетінің маңызы зор. Сондықтан, мұғалім жаңа тақырыпты есте сақтау, есте ұзақ сақтау жолдарын білу керек. Есте сақтау қабілетінде ерікті, еріксіз болады. Бұл проблеманы зерттеген ғалым П.К.Зинченко еріксіз есте сақтау қабілеті бір нәрсені қайталап жаттағанда емес, керісінше осы нәрсе туралы белгілі бір қиындықтарды, мәселелерді талдағанда ғана іске қосылатынын айтады.

Шет тілінде білім беру біртұтас дидактика негізде құрылады, ол жалпы қабылданған дидактикалық принциптер жүйесінде жүзеге асырылады:

-Ғылыми сипат принципі

-Шет тілдерін оқытуда орындылығы

-Қол жетімділігі

-Оқу үдерісінде оқушылардың жеке тұлғасын тәрбиелеу және жан-жақты дамыту принципі.

Жоғары психологиялық функцияларды жүзеге асыру (қабылдау, есте сақтау, ойлау, сөйлеу) білім беру әдістемесінде маңызды рөл атқарады.

Ғылыми-тәжірибелік әдістерге мыналар жатады:

- Шет тіліндегі үлгілік және жұмыс бағдарламалары, мемлекеттік білім беру стандарттары;
- Жетістіктер мен қателіктерді бақылауға сынақтар мен тесттер.
- Өзгерістерді мақсатты түрде зерттеу.

Ауызша сөйлеу-шет тіліне үйретудің негізгі құралы

Ағылшын тілін меңгеруді келесі аспектіде қарастыруға болады: сөйлеу әрекетінің түрі ретінде оған оқыту мақсатына және оқыту құралы ретінде жақындауға болады.

Мысалы, ауызша сөйлеу оқытудың мақсаты ретінде қарым-қатынас құралы болып табылады. Ауызша сөйлеуді қолдану-бұл шет тілін үйренетін нәрсе, бұл оқушылардың мектептегі осы оқу пәніне деген шынайы қызығушылығын және онымен айналысуға деген ынтасын тудыруы мүмкін. Бұл жағдайда тапсырмалар оқушының назарын тұжырымның семантикалық мазмұнына бағыттайды. Ауызша сөйлеу оқу құралы ретінде де қолданылады, оның көмегімен ассимиляцияланған лексикалық бірліктер мен грамматикалық құрылымдарды көбейту мен түрлендіруде (түрлендіруде) автоматизмдер жасалады. Мектепте шет тілдерін оқытудың заманауи әдістемесінде, отандық және шетелдік, ауызша сөйлеу оқыту құралы ретінде кеңінен қолданылады, бұл мұғалімге студенттерді шет тілін үйренудің басынан бастап ауызша қарым-қатынас жасауға мүмкіндік береді.

Оқушыларға енгізілген сөздерді немесе грамматикалық құрылымдарды есту, көру және сөйлеу мотор анализаторларын белсенді жұмысқа қосу арқылы есту және көру мүмкіндігі қамтамасыз етіледі; Зерттеудің жаңалығы-белгілі бір дағдылар мен қолдану дағдыларымен қарым-қатынасты оқытудың заманауи әдістері және оқытудың орта кезеңінде шет тілінде ауызша сөйлеуді оқытудың негізгі міндеттерінің бірі болып табылады. Сонымен қатар, жаңалық шет тіліндегі қазіргі сөйлеу деңгейіне қойылатын талаптарда көрінеді. Зерттеу мәселесі шет тілін оқытуда қарым-қатынасты оқыту әдістері ауызша сөйлеу әрекетінің әртүрлі түрлерінде тілдік және сөйлеу фонетикалық, грамматикалық және лексикалық дағдылар мен шығармашылық қабілеттердің қалыптасуымен байланысты.

Бұл "байланыс", "коммуникативті қарым-қатынасты оқыту" терминдерін шет тілінде әртүрлі ақпарат алмасу мүмкіндігі ретінде кеңінен енгізуге әкелді.

Қорытындылай келе, шет тілінде білім беру әдістемесінің сан қырлылығы мен дербес ғылым ретіндегі әдістері аталып өтілді.

Пайдалынған әдебиеттер:

1. <https://stud.kz/referat/show/76454>
2. <https://martebe.kz/shet-tili-bilim-beru-distemesi/>
3. <https://stud.kz/referat/show/50090>
4. Амандықова Г.Н. Мұхтарова Ш. Е. Баймұқанова Б.С. Бисенғалиева А.Н. Шет тілін оқыту әдістемесі оқу құралы

УДК 37.0

К.Н. Ким

0105000 Начальное образование,

0105033 Учитель иностранного языка начального образования

В.Н. Плохотенко

Магистр педагогических наук, преподаватель специальных дисциплин кафедры иностранных языков, Костанайский высший педагогический колледж

THE USE OF GAME-BASED LEARNING METHODS TO EXPAND THE VOCABULARY OF THE PRIMARY SCHOOL STUDENTS AT THE LESSONS OF ENGLISH.

Abstract: This article explores the use of game-based learning methods to expand the vocabulary of primary school students at the English lessons. Integrating playful methods into the educational process does not only ease the memorization of new words and expressions but also makes learning more interactive and engaging, positively impacting the overall motivation of students. The article demonstrates that game-based methods

are an effective tool for enhancing vocabulary and developing communicative skills in elementary school students.

Keywords: Game-based learning methods, vocabulary expansion, primary school children, English lessons, communication skills, motivation in studying, interactive studying, psychology of children's perception, pedagogical approaches

Түйін: Бұл мақалада бастауыш мектепте ағылшын тілі сабағында оқушылардың сөздік қорын кеңейту үшін ойын әдістерін қолдану туралы сөз болады. Ойын әдістері, сабақ процесіне енгізілген кезде, тек жаңа сөздер мен сөз тіркестерін жаттау процесін жеңілдетіп қана қоймай, сонымен қатар оқыту процесін өзара әрекеттесуші және қызықты етеді, бұл оқушылардың жалпы оқу мотивациясына оң әсер етеді. Бұл мақала, бастауыш мектеп оқушыларының сөздік қорын кеңейту және ағылшын тілінде қарым-қатынас дағдыларын дамыту үшін ойын әдістерінің тиімді құралы болып табылатынын көрсетеді.

Түйінді сөздер: оқытудың ойын әдістері, сөздік қорын кеңейту, бастауыш сынып оқушылары, ағылшын тілі сабақтары, коммуникативті дағдылар, оқытудағы мотивация, интерактивті оқыту, балаларды қабылдау психологиясы, педагогикалық тәсілдер.

Аннотация: В данной статье рассматривается использование игровых методов обучения для расширения словарного запаса младших школьников на уроках английского языка. Игровые методы, интегрированные в учебный процесс, не только облегчают процесс запоминания новых слов и выражений, но и делают обучение более интерактивным и увлекательным, что положительно влияет на общую учебную мотивацию учеников. Статья демонстрирует, что игровые методы являются эффективным инструментом для расширения словарного запаса и развития коммуникативных навыков учащихся начальной школы.

Ключевые слова: игровые методы обучения, расширение словарного запаса, младшие школьники, уроки английского языка, коммуникативные навыки, мотивация в обучении, интерактивное обучение, психология детского восприятия, педагогические подходы.

The relevance of this study is due to the importance of using game methods in the educational process, especially in teaching English to younger schoolchildren. In the modern educational space, there is an increasing need for methods that increase motivation, improve the perception and memorization of new vocabulary, as well as the development of students' communication skills. The use of game methods allows you to combine learning with game elements, which makes the process more exciting and has a positive effect on learning outcomes.

My personal belief in the importance of game methods in teaching and observation of their effectiveness in practical teaching activities were the main reasons for choosing this topic. I try to understand how game techniques can be integrated into the learning process to improve learning and increase student motivation.

I have analyzed existing research and pedagogical techniques, including the works of Runova T.A., Gutsu E.G., Nyagolova M.D., Bibieva Z.I., and M.F. Stronin. The collection and analysis of practical data on the use of game methods in teaching English in primary schools was also carried out. This included observing lessons, interviewing teachers and students, and developing and applying their own game exercises.

The purpose of this study is to study the effectiveness of game learning methods in the context of teaching English to younger schoolchildren and to identify their impact on increasing motivation, improving memorization of new vocabulary and developing students' communication skills.

The hypothesis of the study is that if game-based teaching methods are integrated into the process of teaching English to younger schoolchildren, this will lead to a significant increase in their attention, motivation and better memorization of new vocabulary, since game-based methods ensure more active and interested participation of students in the educational process.

Research objectives:

1. To study the influence of game methods on attention and memorization of new vocabulary in younger schoolchildren.
2. To evaluate the effectiveness of game methods in the development of independence, initiative and resourcefulness of students in the educational process.
3. Analyze the role of gaming methods in increasing interest in learning and developing communication skills in English.
4. To investigate the impact of a variety of game techniques on the motivation of students and the assimilation of the material.
5. To study the principles of child psychology, which are important for the successful application of game methods in teaching.
6. To assess the impact of lexical games on the interest and motivation of students, as well as on their ability to use new vocabulary in context.
7. To study the effectiveness of preparatory and creative games in the formation of language skills in younger schoolchildren.

Research methods:

1. Theoretical analysis of scientific works devoted to the use of game methods in teaching, including the works of Runova T.A., Gutsu E.G., Nyagolova M.D., Bibieva Z.I. and Stronin M.F.
2. Observation of English lessons, where various game methods are used, in order to analyze their impact on the learning process.
3. Analysis of the results of students' educational activities before and after the introduction of game methods to assess their effectiveness.

The main material of the article. Game-based learning methods play a key role in attracting the attention of younger students and improving their memorization of new vocabulary. The opportunity to show independence, initiative and resourcefulness in the educational process not only helps to increase interest in learning, but also effectively develops communication skills in English.

The novelty of the material and teaching methods is a prerequisite for the emergence of interest in children. The monotony and repetitiveness of the educational process often lead to a decrease in motivation and deterioration of learning. The introduction of a variety of game techniques makes the learning process more exciting and effective.

In this article, I consider the use of game-based learning methods as an effective way to increase motivation and to expand vocabulary among primary school students at the English lessons. Game methods integrated into the learning process can not only facilitate the process of memorizing new words and expressions, but also make learning more interactive and exciting, which, in turn, has a positive effect on the overall educational motivation of schoolchildren.

Game-based learning methods play a key role in attracting the attention of students and improving their memorization of new vocabulary. The opportunity to show independence, initiative and resourcefulness in the educational process not only helps to increase interest in learning, but also effectively develops communication skills in English.

The novelty of the material and teaching methods is a prerequisite for the emergence of interest in children. The monotony and repetitiveness of the educational process often lead to a decrease in motivation and deterioration of learning. The introduction of a variety of game techniques makes the learning process more exciting and effective.

Understanding the peculiarities of child psychology is important for the successful use of game methods in teaching. According to the research of Runova T.A., Gutsu E.G., and Nyagolova M.D. [1], the following aspects should be taken into account:

1. Unintended perception: Children perceive new information better when it is presented in an unusual, interesting way.
2. Dual attention: It is important to keep children's attention by regularly switching between different activities.
3. Involuntary memory: The material that makes the most impression is remembered better.

4. Visual memory: The use of illustrations and movements in games contributes to better memorization.

Lexical games used in English lessons can significantly increase the interest and motivation of students. These games can include elements of competitions, role-playing games, puzzles, crosswords, and other interactive tasks. They help students not only memorize new words and expressions better, but also teach them how to use them in context.

According to Bibieva Z.I., it is important that the complex of game exercises be aimed at the communicative component of the educational process [2]. This means that games should be organized in such a way as to encourage students to communicate in English, build their dialogue skills and increase their linguistic flexibility.

The use of game-based teaching methods in English lessons in elementary school provides unique opportunities for the development of vocabulary and communication skills in students. Through games, children not only learn new words and expressions, but also get the opportunity to apply them in a practical context, which contributes to a deep and long-term assimilation of the material.

Lexical games, game exercises and creative games are important tools for expanding the vocabulary of the students at the English lesson. These teaching methods are based on the principles of active participation and interactivity, ensuring effective assimilation of language material within an exciting and stimulating process. M.F. Stronin proposes a classification of these games into preparatory and creative, each of which plays its own role in learning [3].

Preparatory games are the initial stage of learning aimed at the basic formation of language skills [4]. They include:

1. What's This?: The teacher shows the picture by asking questions and getting answers from the class, which helps to learn new words.
2. What Do You Have?: A game of guessing objects hidden by the presenter, using certain lexical constructions.
3. Plural of Nouns: A team game aimed at training the use of plural nouns.
4. What's Missing?: A game in which students have to determine which word or object is missing from the board.
5. Categories: The division of words into categories, which contributes to their better assimilation.
6. Pair Up: A game where students connect pictures with matching words.
7. Odd One Out: A logical game to identify an extra word in a row.

Creative games are characterized by greater independence and activity of students [5]. They include:

1. Role-playing Games: These games, especially popular among children 7-10 years old, allow them to communicate with dolls or other characters, which helps to improve communication skills.
2. In the Shop: An interactive game simulating the process of buying and selling, which promotes the use and memorization of vocabulary on the topic of "Food".
3. Wardrobe: A game related to the selection and discussion of clothes, developing lexical skills and the ability to ask questions.
4. Braggarts: A game where students "brag" about what they have, using certain lexical structures.
5. Season Pictures: A game to determine the seasons and their characteristic features through interaction and dialogue.

When using these games, it is important to consider potential problems such as student embarrassment and fear of mistakes. Creating a friendly atmosphere and using various supports, both verbal (diagrams, tables) and non-verbal (pictures, music), can significantly help in overcoming these problems.

Game methods and lexically directed games are an effective tool in teaching English, allowing younger students not only to expand their vocabulary, but also to develop communication skills in an interactive and motivating learning environment.

In conclusion, the use of game-based teaching methods in English lessons in elementary school is a powerful and effective tool for expanding the vocabulary of younger students. Games not only help to increase the lexical baggage of children, but also significantly increase their interest and motivation to learn a language. The inclusion of preparatory and creative games in the educational process allows teachers to overcome traditional barriers to learning, such as fear of mistakes and lack of motivation.

The use of game methods also corresponds to modern pedagogical approaches, emphasizing the importance of active participation of students in learning and their independence. Games organically combine learning and entertainment, which makes the learning process not only effective, but also enjoyable. They provide children with the opportunity to use new words and phrases in different contexts, which contributes to their better assimilation and memorization.

Thus, the integration of game-based learning methods into the educational process is an important step towards the formation of students not only knowledge and skills, but also a positive attitude towards learning foreign languages. This contributes to the formation of the foundations for further successful teaching of a foreign language, the development of communicative competence and cultural exchange, which is especially important in a multilingual and globalized world.

References:

1. Runova T.A., Gutsu E.G., Nyagolova M.D. A study of the formation of relations of educational cooperation among younger school children // Bulletin of the Mininsky University. 2019. Vol. 7, No. 3. p. 12. [Electronic resource]. – Access mode: <https://vestnik.mininuniver.ru/jour/article/view/1014> DOI: 10.26795/2307-1281-2019-7-3-12 (accessed 12.01.2024)
2. Bibieva, Z. I. Games and play activities in English lessons in order to develop students' communication skills / Z. I. Bibieva, L. Sh. Temirbulatova. — Text: direct // Problems and prospects of education development: materials of the VII International Scientific Conference (Krasnodar, September 2015). — Krasnodar : Novation, 2015. — pp. 63-66. — URL: <https://moluch.ru/conf/ped/archive/203/8731/> (date of access: 12.01.2024).
3. Satyukova, A. A. Modern classification of games (based on the theory of M. F. Stronin) / A. A. Satyukova, M. V. Fomin. — Text: direct // Young scientist. — 2016. — № 7.5 (111.5). — Pp. 71-71. — URL: <https://moluch.ru/archive/111/26916/> (date of access: 12.01.2024).
4. Pronina N.S., Molchanova Yu.A. The use of lexical games in English lessons in primary school / Problems of modern pedagogical education. 2020. — No. 69-4 — PP. 239-241. — URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/ispolzovanie-leksicheskikh-igr-na-urokah-angliyskogo-yazyka-v-nachalnoy-shkole> (date of application: 12.01.2024).
5. Shamov A.N., Kim O.M. Features of professional activity of a teacher of foreign languages at a university // Bulletin of the Minsk University. 2020. Vol. 8, No.2. p. 5. [Electronic resource]. – Access mode: <https://vestnik.mininuniver.ru/jour/article/view/1086> . DOI: 10.26795/2307-1281-2020-8-2-5 (accessed 12.01.2024)

УДК 37.0

К.К. Мамешева
0105000 Начальное образование,
0105033 Учитель иностранного языка начального образования
А.Б. Шопанова

EFFECTIVE MEANS OF DEVELOPING THE ORAL SPEECH OF YOUNGER SCHOOLCHILDREN IN ENGLISH LESSONS

Abstract: This article discusses effective means of developing oral speech among primary school students in English lessons, since the ability to speak a foreign language is one of the key skills that children can acquire at this stage of education. Oral language plays an important role in communication and is the basis for the development of other language skills such as reading and writing.

Keywords: effective means, oral speech, English lesson, elementary school, teaching.

Аннотация: В данной статье рассматриваются эффективные средства развития устной речи у учащихся младшей школы на уроках английского языка, так как умение разговаривать на иностранном языке является одним из ключевых навыков, которые дети могут получить на данном этапе обучения. Устная речь играет важную роль в коммуникации и является основой для развития других языковых навыков, таких как чтение и письмо.

Ключевые слова: эффективные средства, устная речь, урок английского языка, начальная школа, преподавание.

Түйін: Бұл мақалада ағылшын тілі сабағында бастауыш сынып оқушыларының ауызша сөйлеуін дамытудың тиімді құралдары қарастырылады, өйткені шет тілінде сөйлеу қабілеті балалардың білім берудің осы кезеңінде меңгере алатын негізгі дағдыларының бірі болып табылады. Ауызша тіл қарым-қатынаста маңызды рөл атқарады және оқу мен жазу сияқты басқа тілдік дағдыларды дамытуға негіз болады.

Түйінді -сөздер: тиімді құралдары, ауызша сөйлеу, ағылшын тілі сабағы, бастауыш сынып, оқыту.

The ability to speak a foreign language is one of the key skills that children can acquire in English lessons in elementary school. Speaking plays an important role in communication and is the basis for the development of other language skills such as reading and writing. Based on this, the main goal of teaching a foreign language at school is to master communication skills.

But within the framework of one lesson, it is not always possible to pay due attention to the development of communicative competencies, as a result of which there is an urgency in identifying the most effective means of teaching oral speech in English lessons at primary school.

Based on the analyzed research and our own experience, we can formulate the following problem: primary school students find it difficult to speak a foreign language, due to the fact that due attention is not always paid to the consolidation of oral speech skills

Based on this problem, the following research topic can be identified: "Effective means of developing oral speech of younger schoolchildren in English lessons."

The purpose of the study: to analyze and test effective means of developing oral language skills in English lessons in elementary school.

The object of the study is the process of teaching oral speech to younger schoolchildren.

The subject of the study is the use of tools that can contribute to the improvement of this process.

To determine the course of the study, the following hypothesis was formulated: if modern effective teaching tools are systematically used in English lessons, it is possible to achieve a significant improvement in the oral speech skills of younger schoolchildren.

Based on this, the following research tasks can be distinguished:

1. To systematize pedagogical experience in the methodology of teaching oral speech in English lessons in elementary school;
2. Analyze the main learning tools aimed at developing students' speech skills;

3. Experimentally verify the effectiveness of the allocated training facilities;
4. Reflect the results of the study in the form of recommendations on the use of the most effective learning tools.

In the context of the updated content of education in the Republic of Kazakhstan in accordance with the Law of the Republic of Kazakhstan dated July 27, 2007 "On Education", the content of foreign language education has undergone some changes in comparison with traditional teaching methods. One of the new requirements in teaching English is the practical mastery of the language in four types of speech activity: speaking, listening, reading and writing.

In the process of learning to speak, the teacher needs to build the learning process in such a way that the student can not only communicate at a basic level using routine speech patterns, but also reveal the topic and the main idea of the utterance and build it within a given topic and in a certain style, qualitatively select material to create their own response, use linguistic means accordingly communicative the task, observing the culture of communication in various areas of speech communication, as well as using the means of expressiveness of sounding speech, controlling the tempo, intonation.

Teaching oral language skills is one of the most difficult tasks of teaching a foreign language. These difficulties are due to the fact that in the process of speaking, the studied material must be applied reproductively. But very often, even at the subsequent stages of learning a foreign language, students have a "barrier" in communication that does not allow them to freely apply conversational skills without prior preparation.

At the initial stages of learning English, in primary school, the main ways to implement communicative approaches is front-line work, which is carried out during the involvement of the entire class. For example, through the performance of choral songs, teacher-student communication, and repetition exercises. However, such methods will not be highly effective within the framework of a communicative approach, since they are based on simple imitation, or are limited in time and do not have a personal orientation

To determine the strategy of teaching oral speech skills, it is necessary to understand the mechanisms of speaking used arbitrarily or involuntarily at different stages of language learning.

In the methodology of teaching oral speech skills, there are the following mechanisms of speaking:

1. The mechanism of reproduction
2. The selection mechanism
3. The combination mechanism
4. The mechanism of construction
5. The mechanism of discursivity

The methodology of teaching a foreign language uses imitation, differentiated, substitution, transformational, reproductive and question-and-answer exercises.

There are the following requirements for conditional speech exercises, compliance with which will serve as the basis for improving speech skills:

- it is necessary to set a speech task and familiarize students with the main goals of a communicative situation;
- exercises should have a situational orientation and use situations that are closest to the real life of students;
- sufficiency of similar phrases for assimilation of the sample and its consolidation;
- focus on the development of expressiveness, consistency, consistency.

Learning tools are a technique, method, device, or a combination of them necessary for the implementation of educational activities. They represent the subject support of the educational process, as well as any other activity in which pupils are involved: work, play, learning, communication, cognition.

There are many different classifications of learning tools, depending on the factor influencing the principle of separation. By origin, natural, symbolic and technical (visual or audiovisual) means are distinguished. According to the nature of the interaction, visual, auditory and audiovisual learning tools are distinguished. In addition, learning tools can be classified

according to the degree of difficulty, the nature of use, the purpose of application, etc. Modern learning tools include those that have been developed with the help of modern technologies and meet modern learning requirements and goals.

The choice of learning tools is of great importance for the development of students' oral speech. Properly selected materials and techniques will help to develop this skill as effectively as possible and make the lessons more interesting and exciting.

One of the key aspects of choosing learning tools is the use of authentic materials, such as audio and video materials in English, texts from the real world (news, advertising, letters, etc.). This allows students to immerse themselves in an English-speaking environment and learn how to use the language in real communication situations.

The methodological complexity of the educational process presupposes the implementation of all the functions of the learning process through the means of teaching.

Based on pedagogical experience, the following teaching tools can be considered the most effective for the development of oral speech:

The use of objects and models in the course of story-based role-playing games. The use of didactic material in the course of story-role-playing games in English lessons is of great importance. Firstly, the use of didactic material allows you to create a more lively and realistic environment in which students can apply their knowledge of the English language in practice. With the help of various materials such as pictures, flashcards with phrases, role-playing costumes, etc., the teacher can make the lesson more interesting and exciting, allowing students to get used to the roles of various characters and apply the learned language skills.

Visual didactic material is a tangible and intangible means of learning, which are a visual representation of the material being studied and simplify the learning process. Visual presentations in the form of pictures, tables, diagrams and other graphic materials help students visualize concepts or ideas. Children, especially at a younger age, often have a more developed visual perception.

As many teachers and philologists note, it is innovative teaching tools that provide high communication capabilities and contribute to the active inclusion of students in the educational process.

The most common electronic learning tool is the use of interactive tasks. Interactive tasks have many advantages and are considered more effective than traditional learning tools. However, most often they require combined use to achieve their goals. They allow you to acquire and develop linguistic skills, train all types of activities, create speech situations and automate oral speech skills.

The following services and mobile applications are the most common and universal when learning to speak: <https://learningapps.org/>, <https://wordwall.net/ru>, <https://www.quillionz.com/>, <https://quizlet.com/ru>, <https://app.wizer.me/>, [https://quizizz.com /](https://quizizz.com/), <https://ru.padlet.com/>, <https://kahoot.com/>, <https://www.baamboozle.com/>, <https://get.plickers.com/>, <https://www.classdojo.com/>, <https://bilimland.kz/ru> and many others.

An equally important aspect of the choice of learning tools is the individualization of the approach. Students have different learning rates and different levels of language acquisition efficiency. Therefore, it is important to provide them with a variety of materials and tasks with different levels of difficulty so that each student can develop according to their abilities and needs.

In conclusion, the choice of means of teaching oral speech in English lessons in elementary grades is very important. It should be comprehensive and include the use of authentic materials, interactive techniques, games, dialogues and role-playing games.

In my practice at school, I saw difficulties in speaking among younger schoolchildren, students had a language barrier and were afraid to make a mistake when making sentences in English, then I decided to use various means to liberate them and develop oral speech. First of all, I used innovative, modern tools: it was a presentation of the material, (since schoolchildren in the younger ones have visual and imaginative thinking, based on which new words were remembered better and the vocabulary of schoolchildren was replenished) games on various platforms: word wall, kahoot, quizizz, learningapps. The use of presentations and games was regular. I also conducted story-role-playing games using didactic material, which was the most effective means, the students

got used to the role and immersed themselves in the atmosphere of the game and crossed the language barrier, the fear of speaking went away. It is worth noting that speaking directly depends on listening, which I tried to do as often as possible, as a result of the fact that students heard the speech of native speakers and memorized the pronunciation of words, they gained confidence and also lost the fear of speaking, because they were confident in their own pronunciation. Do not forget that various exercises in English are also an effective means of developing speaking: imitation differentiated, substitution, transformational, reproductive and question-and-answer exercises. In my practice, I have become convinced that these exercises are also fundamental for working with students' speech.

In my future pre-graduate practice, where I will have to give 60 lessons, I will use all the methods listed earlier, before starting, I will take a speaking test and before completing the practice, I will also conduct a test to identify the results. I will carry out a comprehensive work on the selection of funds for students and, of course, an individual approach to each. Students in the same class have different levels of English, as well as different types of perception, which plays an important role in learning information. Based on this, I have a task in front of me: to be able to use appropriate means and determine which means are most effective for improving the level of students' speaking.

References:

1. Барышникова Е.В., Психология детей младшего школьного возраста: учебное пособие, Челябинск: Изд-во Южно-Урал. гос. гуман.-пед. ун-та, 2018. – 174 с.
2. Бредехина И.А., Методика преподавания иностранных языков: Обучение основным видам речевой деятельности: учеб. пособие, М-во образования и науки Рос. Федерации, Урал. федер. ун-т. – Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2018. – 104 с.
3. Воскресенская Д.А., Применение дидактических игр в процессе формирования лексико-грамматических навыков [Электронный ресурс], 2019 // <http://elib.cspu.ru/xmlui/bitstream/handle/123456789/6178/Воскресенская%20Д.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
4. Доценко А.В., Проектная методика при обучении говорению на иностранном языке учащихся начальных классов с использованием цифровых технологий, Научный журнал «Студенческий» №20(148) – Екатеринбург, 2021. – 144 с.

УДК 37.0

А.В. Сон

0105000 Начальное образование

0105033 Учитель иностранного языка начального образования

Е.М. Жутова

Преподаватель специальных дисциплин кафедры иностранных языков,
Костанайский высший педагогический колледж,

EFFECTIVE TECHNOLOGIES FOR FORMING GRAMMAR COMPETENCE OF JUNIOR SCHOOL CHILDREN IN ENGLISH LANGUAGE LESSONS

Аннотация: В данной статье рассматриваются эффективные технологии формирования грамматической компетенции младших школьников на уроках английского языка. В статье подчеркивается важность формирования грамматических навыков в процессе обучения и ведется обсуждение наиболее эффективных технологий для достижения этой цели.

Ключевые слова: педагогические технологии, грамматическая компетенция, грамматические навыки, повышение качества и эффективности обучения.

Түйін: Бұл мақала, ағылшын тілінің сабақтарындағы бастауыш сынып оқушыларының грамматикалық мүмкіндіктерін қалыптастыру үшін тиімді технологияларды талқылауға арналған. Мақалада, грамматикалық мүмкіндіктердің оқу-тәрбие процесінде қалыптастыруға деген маңыздылығы және бұл мүмкіндіктерді жетілдірудің ең үздік технологиялары талқыланады.

Түйінді сөздер: педагогикалық технологиялар, грамматикалық құзыреттілік, грамматикалық дағдылар, оқытудың сапасы мен тиімділігін арттыру.

Abstract: This article discusses effective technologies for developing young learners' grammar competence in English lessons. The article emphasizes the importance of developing grammar skills in the learning process and discusses the most effective technologies for achieving this goal.

Keywords: pedagogical technologies, grammatical competence, grammar skills, improving the quality and effectiveness of learning.

Grammar is an important aspect in learning English. Especially in elementary school, since it is during this period that basic knowledge of the language, skills in its use and, of course, the desire to further study it are laid. The development of grammatical competence consists in creating the ability to use the grammatical means of a language based on knowledge of the principles governing the combination of lexical elements into meaningful phrases, i.e. the ability to understand and express thoughts in the process of producing and recognizing well-formulated sentences. The ability to change and combine words, being one of the most important conditions for practical language proficiency, i.e. using it as a means of communication is effective only if this skill is carried out automatically and includes the necessary set of speech grammatical skills, the communicative application of which forms the basis of speech grammatical skills. And therefore English teachers often look for and use various tools to develop grammatical competence in students.

Considering the relevance of the use of modern pedagogical technologies, the teacher can always select the technology and harmoniously supplement the lesson with it for a more effective result. Among the common pedagogical technologies, gaming technology, problem-based learning technology, and information and communication technologies are more relevant for primary schools.

Gaming technologies are one of the unique forms of learning, which makes it possible to make interesting and exciting not only the work of students at the creative and exploratory level, but also the everyday steps of learning English. One of the main benefits of using gaming technology in English classes is that it engages students in a way that traditional teaching methods cannot.

Gaming technologies not only make the lesson varied, but also develop a positive attitude towards the subject and develop motivation, activate the cognitive processes of students, namely, help improve the ability to analyze and generalize the information received, as well as the ability to establish cause-and-effect relationships between grammatical phenomena.

For the formation of grammatical skills, gaming technology is effective, since when it is used, students consciously play and master the grammatical topic. And the principle of consciousness is an important component, both in learning and in teaching the grammar of a foreign language. Gaming activities have many advantages as a pedagogical technology, but there are also disadvantages that hinder the educational process.

During trial practices at school, we conducted a study that showed that the most important drawback is the disruption of the organization and discipline of students. During the game, children violate discipline, which is difficult to maintain throughout the game, and after that, it is difficult to take students out of the game and set them up for a more serious form of work, which can lead to a deterioration in their educational results.

Overall, we can conclude that gaming technology can be an effective tool for developing grammatical competence, but its use should be organized and structured in such a way as to minimize possible negative consequences.

An approach that also has a chance of being used to develop the grammatical competence of primary school students is called problem-based learning technology. Problem-based learning technology is a pedagogical approach that involves learning not by memorizing and memorizing information in ready-made form, but by obtaining knowledge as a result of brain activity in solving problems and problematic tasks based on the content of the material being studied.

The goal of problem-based learning is to develop students' thinking by stimulating their active mental activity, searching for and solving problem situations, developing skills of independent work and decision-making. The main task is not to transfer knowledge to students, but to teach them thought processes, which allows them to develop critical thinking skills and the ability to analyze information, which is an important element of successful learning and students achieving high results in educational activities.

To use problem-based learning in the development of grammatical competence in English lessons, it is necessary to identify problem situations related to grammar that may be interesting for students and suitable for their level. For example, this could be a task to determine the correct form of a verb in a sentence or choosing the correct article for a noun. The teacher can use various methods of problem-based learning. It is important to create an atmosphere where students feel comfortable and can freely express their thoughts and ideas.

By developing grammar skills through problem-based learning, students learn not only to memorize grammar rules, but also to apply them in practice, solving real-life problems. This way, they develop a deeper understanding of language and grammar and can use it more successfully in the future.

However, like any other pedagogical technology, problem-based learning also has some disadvantages that can hinder the structure of the lesson and the overall learning of the material. The study found that this technology requires additional time in the lesson and is also ineffective for students with a low level of language competence. Therefore, teachers should take these shortcomings into account and adapt problem-based learning technology to the specific needs and level of language competence of students.

The technology that has the most effective results is information and communication technologies. Information and communication technologies (ICT) are a set of methods, tools and approaches to processing, transmitting and using information using computers, the Internet and other technical means. ICT has become an integral part of our lives and is actively used in various fields of activity, including education.

The use of information and communication technologies in English lessons can be useful for the development of students' grammatical competence. These technologies can help students visualize and remember grammar rules and provide them with opportunities to practice applying those rules in different contexts. In addition, the use of information and communication technologies can improve students' motivation, as they may be more interested in the learning process that is based on the use of modern technologies.

One of the most effective methods of using ICT in English lessons is the use of interactive whiteboards. The interactive whiteboard allows the teacher to create interactive lessons, use video and audio materials, and conduct games and quizzes to test students' knowledge. These methods allow younger schoolchildren to better master the grammatical rules of the English language.

In addition, the use of computer programs and applications for teaching English can also be beneficial in developing students' grammatical competence. There are many apps and programs that offer interactive English grammar lessons, games and tasks to test your knowledge.

As a result of the study, we can conclude that the use of information and communication technologies is the most effective approach for developing the grammatical competence of primary schoolchildren in English lessons. Such technologies allow students to actively interact with language material, providing a deeper understanding of grammatical structures and their use in

practical situations. Compared to game and problem-based technologies, the use of information and communication technologies does not require additional time for preparation, and also allows the teacher to more effectively control the learning process and obtain more accurate results about the degree of students' mastery of grammatical knowledge.

However, it should be noted that the use of information and communication technologies also requires appropriate teacher training, as well as the availability of appropriate equipment and software. Additionally, the use of this technology may not be available to some schools due to lack of financial resources or technical facilities. Thus, when choosing teaching methods and technologies in English lessons to develop the grammatical competence of primary schoolchildren, it is necessary to take into account all of the above factors.

References:

1. Кузьмин А. А. Использование игровых технологий в обучении английскому языку // Молодой ученый. — 2017. — № 19. — С. 324-327.
2. Пахомова Наталья Юрьевна Технология проблемного обучения на уроках английского языка // Концепт. 2017. №2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/tehnologiya-problemnogo-obucheniya-na-urokah-angliyskogo-yazyka>.
3. Чернышева Е. А. Применение технологии проблемного обучения на уроках английского языка в начальной школе // Лингводидактика. — 2021. — № 3. — С. 81-88.
4. Турковская Е.В. Применение информационно-коммуникативных технологий в процессе формирования грамматических навыков. // Лингвокультурное образование в системе вузовской подготовки специалиста. 2020. №5(13).

УДК 37.0

Е.А. Горбунова
0105000 Начальное образование,
0105033 Учитель иностранного языка начального образования
Н.Н. Деннер
Преподаватель специальных дисциплин кафедры иностранных языков,
Костанайский высший педагогический колледж

ОСНОВНЫЕ ФАКТОРЫ ПОВЫШЕНИЯ МОТИВАЦИОННОЙ СФЕРЫ ОБУЧАЮЩЕГОСЯ ПРИ ОЦЕНИВАНИИ В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ

Аннотация: В статье рассмотрена значимость мотивационного аспекта процесса оценивания на уроках иностранного языка в начальных классах, как способа повышения общего стремления к познавательной активности у учащихся, а также развития навыков критического и творческого мышления и умения обучаться. Целью работы являлось описание разнообразных современных приемов проведения оценивания, которые обладают высоким потенциалом повысить мотивационную сферу учащихся с учетом психологических особенностей учащихся начальных классов. В результате был сделан вывод о необходимости использования поощрения и признания ученических достижений в ходе оценивания с целью создания ситуации успеха, а также применения нестандартных приемов контроля работы на уроке и их комбинаций.

Ключевые слова: формативное оценивание, рефлексия, прием, мотивация.

Түйін: Мақалада бастауыш сыныптардағы шет тілі сабақтарында бағалау процесінің мотивациялық аспектісінің маңыздылығы оқушылардың танымдық белсенділігіне деген жалпы ұмтылысын арттыру, сондай-ақ сыни және шығармашылық ойлау дағдылары мен оқу қабілетін дамыту тәсілі ретінде қарастырылады. Жұмыстың мақсаты бастауыш сынып оқушыларының психологиялық ерекшеліктерін ескере отырып, оқушылардың мотивациялық саласын арттыруға жоғары әлеуеті бар

бағалаудың әртүрлі заманауи әдістерін сипаттау болды. Нәтижесінде жетістік жағдайын жасау, сондай-ақ сабақта жұмысты бақылаудың стандартты емес әдістерін және олардың комбинацияларын қолдану мақсатында бағалау барысында оқушылардың жетістіктерін көтермелеу мен тануды қолдану қажеттілігі туралы қорытынды жасалды.

Түйінді сөздер: формативті бағалау, рефлексия, қабылдау, мотивация.

Abstract: The article shows the importance of the motivational aspect of the assessment process in foreign language lessons in elementary grades, as a way to increase the general intention for cognitive activity among pupils, as well as the development of critical and creative thinking skills and the ability to learn. The purpose of the work was to describe a variety of modern assessment techniques that have a high potential to increase the motivational sphere of pupils, taking into account the psychological characteristics of primary school pupils. As a result, it was concluded that it is necessary to use encouragement and recognition of student achievements during the assessment in order to create a situation of success, as well as the use of non-standard methods of monitoring work in the classroom and their combinations.

Keywords: formative assessment, reflection, technique, motivation.

Оценивание учебных достижений является неотъемлемой частью образовательного процесса в начальной школе, а также процессом, который позволяет учителям и родителям наблюдать прогресс и успехи учащихся в учебе. Однако помимо обеспечения обратной связи и контроля за достижениями учащихся, оценивание зачастую служит одним из основных стимулов к познавательной активности и побуждает учеников стремиться к достижению поставленных целей обучения.

Процесс формативного оценивания в ходе урока может быть значительно усложнен не только ограничением временными рамками, но также и требованием высокого уровня навыка сопоставления полученного результата обучения с поставленными целями и качественной оценки навыков и умений, совершенствуемых учеником в процессе образования. Исходя из этого, многие педагоги могут пренебрегать тщательным подходом к организации этапа рефлексии и оценивания, вследствие чего теряется мотивационный и развивающий потенциал, который мог бы обеспечить значительный прогресс как в стимулировании познавательной активности, так и в разностороннем развитии личности ученика и его навыкам к обучению. Для того, чтобы оценка не являлась самоцелью учащегося необходимы сторонние внешние факторы, повышающие мотивацию учеников на этапе оценивания.

В современном образовании мы можем наблюдать необходимость повсеместного использования инновационных приемов и методов [1], применяемых на этапе оценивания, которые с наибольшей вероятностью побудят учащихся к познавательной активности.

Учебная деятельность является основным видом деятельности в младшем школьном возрасте. Переход от игровой деятельности к учебной не всегда может быть плавный, но уже с наступлением этого периода можно заметить, что вместо игровой мотивации у обучающихся преобладает учебная мотивация: их деятельность направлена на приобретение определенных знаний, умений и навыков, а также получение одобрения и признания взрослых и сверстников. [2] Практически любое действие со стороны младшего школьника повлечет за собой отзыв со стороны, будь то в воспитательных или учебных целях, поэтому оценивание играет большую роль в образовательном процессе.

Оценка является одним из основных внешних стимулов коррекции поведения. В руках педагога она зачастую становится мощнейшим инструментом, с помощью которого можно наладить дисциплину или мотивировать учащихся к познавательной активности. Оценка является прямым отражением результата учебных достижений учащегося, однако сам процесс оценивания не должен определяться самоцелью и имеет большой потенциал.

Применение нестандартных методов и приемов на этапе оценивания могут разнообразить этот процесс, внося в него развивающую и воспитывающую задачи.

В ходе формативного оценивания на уроках в начальной школе можно использовать следующие приемы:

Самооценивание. Рефлексия и самооценивание являются важными навыками, которые должны быть развиты учениками начальной школы. Когда дети начинают анализировать свои успехи, неудачи и процесс обучения, они учатся мыслить критически и объективно. Процесс самооценивания на этапе рефлексии можно провести следующим образом: ознакомьте учащихся с основными критериями оценивания, постарайтесь упростить их таким образом, чтобы учащиеся могли соотнести их с теми или иными заданиями, которые они выполняли на уроках, затем предложите им закрасить карточку с батарейкой настолько, насколько они могут оценить свою работу на уроке, по желанию дописать балл рядом.

По мере возможностей оценивание можно провести в электронном формате: создайте Google форму или задание на любом удобном образовательном сайте и попросите детей отметить соответствующую оценку.

Еще одним приемом, способным повысить мотивацию при самооценивании, является чек-лист. Чек-лист с дескрипторами к определенному уроку можно создать в онлайн интерактивной платформе, затем поделиться ссылкой на использование, по которой ученики смогут перейти с мобильных телефонов или компьютеров в лингафонном кабинете. Отметив галочкой те цели, которых они достигли, ученики смогут увидеть точный процент проделанной работы.

Взаимооценивание. Аналогичным способом можно провести взаимооценивание. Однако оно требует большей подготовки, учащихся необходимо предупредить, что им поручено задание оценить работу своего одноклассника, либо организовать деятельность на уроке таким образом, чтобы учащийся имел доступ к работе другого ученика. В таком случае ему не понадобится анализировать ответ одноклассника на протяжении всего урока. Эта практика позволяет детям развить навыки оценки и уважения к другим, а также способствует развитию их самооценки. Взаимооценивание также помогает создать дружескую и поддерживающую атмосферу в классе.

Стикеры с известными персонажами. Один из популярных способов поощрения в начальной школе – использование стикеров. Одной из главных причин, по которой стикеры так популярны у младших школьников, является их яркость и визуальное привлекательность. Концепция использования стикеров заключается в том, что ученики получают стикеры, когда достигают определенной цели или выполнены требования на уроке. Стикеры могут быть наклеены на тетрадь, бейдж или специальную доску, созданную для отображения достижений класса. Это позволяет ученикам наглядно видеть свой прогресс и чувствовать себя гордыми за свои достижения. Самым оптимальным вариантом использования стикеров можно считать поощрительную систему, при которой ученики получают стикеры по завершению юнита, если набрали достаточное количество «плюсов» в ходе уроков. Например, такие «плюсы» можно получить за хорошее поведение или своевременно выполненное домашнее задание. В таком случае, основной целью станет не развитие навыков на этапе оценивания, а повышение мотивации к достижению общих целей.

Прием «Конвертирование». Прием имеет наибольший положительный эффект при регулярном использовании, но и в рамках урока может послужить мощным стимулом для повышения мотивации. В ходе организационного момента предупредите учащихся, что за каждое выполненное задание они получают определенную награду, например, картонную звездочку. За определенное количество правильных ответов ученик получит определенное количество звездочек. В конце урока он сможет обменять заработанные жетоны на оценку. Тематику жетонов можно связать с темой урока. Например, в ходе изучения темы «Into Space» на уроке английского языка в 4 классе используйте в качестве жетонов распечатанную карточку космического корабля.

Прием «Учитель - ученик». Использование приема наиболее целесообразно в рамках применения приема джигсо. Джигсо - это групповой метод организации урока, направленный на взаимообучение учеников и самостоятельное освоение ими объемной

информации. [3] Класс делится на определенное количество экспертных групп, каждая из которых изучает отдельный аспект изучаемой темы. После работы над материалом, формируются новые группы, в которых есть по одному участнику из экспертной группы, и делятся знаниями в ходе взаимообучения. Для закрепления общего материала предложите ученикам, прослушавшим материал одноклассника, выполнить упражнение. Общее качество выполнения заданий покажет, насколько хорошо ученик справился с ролью эксперта и определит его оценку за урок. Прием не только повысит навыки критического мышления и общее качество знаний, полученных на уроке, но и разовьет чувство ответственности, ораторское мастерство и коллективную атмосферу класса. Применение приема возможно только в том случае, если критерии оценивания на уроке позволяют оценить работу ученика таким образом.

Прием «Мнение знатока». Еще одним приемом, направленным на повышение мотивационной сферы в ходе оценивания, является «Мнение знатока». Прием совмещает использование метода джигсо и взаимооценивания. После завершения выполнения упражнений на закрепление материала, рассказанного в группах, предложите ученикам, выполнявшим роль эксперта, оценить письменную работу одноклассника по заранее известным дескрипторам. Прием способствует созданию в классе атмосферы сотрудничества и поддержки. Ученикам становится интересно и важно показывать свои лучшие результаты, чтобы получить признание и положительный отклик со стороны своих сверстников.

Прием «Картина знаний». Использование приема построено на применении элементов картины в качестве поощрения за выполненное задание. Например, связав картину с темой урока «Animals» за каждое устное и письменное упражнение, ученику выдается часть пазла или элемент картины, который он может наклеить в своей тетради или на специальной карточке. В зависимости от того, насколько успешно справился учащийся, его картина станет полнее, что не только позволит ему увидеть иллюстративный показатель полноты знаний на уроке, но и позволит повысить мотивацию, за счет внедрения игрового и соревновательного элементов.

Прием «Желаемая отметка». Прием заключается в праве ученика, поставить себе соответствующую, на его взгляд, оценку при сдаче формативной работы. Это позволяет оценить уровень объективности самооценки обучающихся и спланировать дальнейшую с ними индивидуальную работу. [4] Наиболее эффективное влияние на повышение мотивации прием будет иметь, если в соответствии с критериями оценивания на уроке есть возможность допустить определенное положительное влияние желаемой оценки на итоговую оценку за урок. Таким образом, использование приема создаст ситуацию успеха и покажет ученику воздействие его самооценивания на фактическую оценку.

Использование любого метода и приема оценивания, направленного на повышение мотивационной сферы, можно подкрепить словесной похвалой. Словесная похвала также способствует формированию у ученика положительного отношения к учебному процессу и к самому учителю. Услышав хорошие слова о своих достижениях, ребенок начинает ассоциировать уроки с радостью и удовольствием. Он сам начинает понимать, что что-то делает правильно и получает признание, что стимулирует его к дальнейшим усилиям. В результате, мотивация ученика растет, и он будет стараться учиться лучше, чтобы продолжать получать положительные оценки и слова похвалы.

В заключение стоит отметить, что мотивация играет важную роль в обучении в начальной школе. Поощрение и признание достижений являются важными инструментами, которые помогают поддерживать интерес и мотивацию учеников. Один из самых важных этапов оценивания, соответствующий современному образованию, заключается в том, что оценка перестает быть самоцелью и становится значимым инструментом, способным развить навыки и умения, необходимые в современном мире наряду с другими этапами урока. Во время оценивания необходимо создавать доброжелательную образовательную атмосферу, что поспособствует достижению успеха каждого ученика и повышению стремления к

познавательной активности. Поэтому выбор приемов на этапе оценивания становится важной задачей педагога и должен соответствовать современным веяниям образования.

Список литературы:

1. Можяева О.И., Шилибекова А.С., Зиеденова Д.Б., Методология системы критериального оценивания учебных достижений учащихся: Учебно-метод. пособие, Астана: АОО «Назарбаев Интеллектуальные школы», 2017. - 38 с.
2. Жантикеев С.К., Психология развития: Учебное пособие, Нур-Султан: Университет «Туран-Астана», 2019 г. – 248 с
3. Тулегенова Г., Метод джигсо: собираем пазлы новой темы и учимся в группах. Доступно на: <https://vk.com/@oblakoz-metod-dzhigso-sobiraem-pazly-novoi-temy-i-uchimsya-v-gruppah#:~:text=Джигсо%20-%20это%20групповой%20метод,дети%20помогали%20друг%20другу%20учиться> (от 31 марта 2023г.).
4. Маркова Т.А., Современные способы оценивания учащихся. Доступно на: <https://znanio.ru/media/sovremennye-sposoby-otsenivaniya-uspeshnosti-uchaschihsya-2612069> (от 28 мая 2020г.).

УДК 37.0

Р.Н. Тажекенова

01140100 Педагогика и методика начального обучения квалификации,
4S01140101 Учитель начального образования

О.А. Рихтер

Преподаватель общеобразовательных и социальных дисциплин кафедры естественно-гуманитарных дисциплин, Костанайский высший педагогический колледж

ПРОБЛЕМА СОХРАНЕНИЯ ОБЩЕЧЕЛОВЕЧЕСКИХ И ТРАДИЦИОННЫХ ЦЕННОСТЕЙ В ПРОЦЕССЕ ДУХОВНО-НРАВСТВЕННОГО ВОСПИТАНИЯ МОЛОДЕЖИ.

Аннотация: В наше непростое время очень актуальна проблема духовно-нравственного воспитания молодежи. Ведь за молодыми - будущее всего человечества, а значит, проблемы молодежи необходимо рассматривать как общечеловеческие проблемы. Как правило, современное общество не стоит на месте, поэтому общечеловеческие и духовные ценности меняются, а скорее, теряют свою значимость в современном мире. Различные асоциальные субкультуры, преступность, мошенничество, терроризм, деструктивные секты, наркомания - всё это оказывает разрушительное и негативное воздействие на формирование личности молодых людей. Уровень культуры и понятия о нормах морали, об элементарных правилах этикета, приличия у молодежи вызывает недоумение, более того, сами они воспринимают отсутствие этих правил как норму жизни. Цель статьи – показать острую необходимость воспитания духовно - нравственных ценностей у молодого поколения и предложить пути решения проблемы.

Ключевые слова: духовно - нравственное воспитание, моральные нормы, общечеловеческие ценности, традиционные ценности, нравственная деградация, социальная ответственность.

Түйін: Біздің қиын заманда жастарды рухани-адамгершілікке тәрбиелеу мәселесі өте өзекті. Өйткені, бүкіл адамзаттың болашағы жастарда, демек, жастар мәселесі жалпы адамзаттық мәселе ретінде қарастырылуы керек. Әдетте, қазіргі қоғам бір орында тұрмайды, сондықтан жалпыадамзаттық және рухани құндылықтар өзгереді, дәлірек айтсақ, қазіргі әлемде өз маңызын жоғалтады. Түрлі асоциалды субмәдениеттер, қылмыс, алаяқтық, лаңкестік, деструктивті секталар, нашақорлық – мұның бәрі

жастардың жеке басының қалыптасуына деструктивті және кері әсерін тигізеді. Жастардың мәдениеті мен моральдық нормалары, әдептілік пен әдептілік ережелері туралы түсініктері таң қалдырады, оның үстіне бұл ережелердің жоқтығын олардың өздері де өмір нормасы ретінде қабылдайды. Мақаланың мақсаты - өскелең ұрпақ арасында рухани-адамгершілік құндылықтарды тәрбиелеудің өзекті қажеттілігін көрсету және мәселені шешу жолдарын ұсыну.

Түйінді сөздер: рухани-адамгершілік тәрбие, моральдық нормалар, жалпыадамзаттық құндылықтар, дәстүрлі құндылықтар, адамгершілік деградация, әлеуметтік жауапкершілік.

Abstract: In our difficult times, the problem of spiritual and moral education of young people is very relevant. After all, the future of all humanity lies with the young, which means that the problems of youth must be considered as universal human problems. As a rule, modern society does not stand still, so universal and spiritual values change, or rather, lose their significance in the modern world. Various asocial subcultures, crime, fraud, terrorism, destructive sects, drug addiction - all this has a destructive and negative impact on the formation of the personality of young people. The level of culture and concept of moral standards, basic rules of etiquette and decency among young people is perplexing; moreover, they themselves perceive the absence of these rules as the norm of life. The purpose of the article is to show the urgent need to educate spiritual and moral values among the younger generation and to suggest ways to solve the problem.

Keywords: spiritual and moral education, moral norms, universal values, traditional values, moral degradation, social responsibility.

На сегодняшний день проблема духовно-нравственного воспитания молодёжи очень актуальна для всех нас, так как мы можем заметить, что учителя, родители и старшее поколение указывают на то, что дети стали «другими». И всё это можно отметить благодаря следующим факторам: неуважение к старшим, неумение контролировать свои эмоции, проблемы в коммуникации, неумение и нежелание принимать чужое мнение, агрессия, эгоизм и так далее. Всё это было замечено нами в ходе прохождения практики и в общении со сверстниками. Зависит ли поведение детей и подростков от воспитания или же нет? Чтобы это точно понять, давайте немного углубимся в жизнь нашей молодёжи. Цель нашей статьи – показать острую необходимость воспитания духовно - нравственных ценностей у молодого поколения и предложить пути решения проблемы.

На современном этапе весь мир переживает тяжелые времена. Кризисные явления происходят во всех сферах жизни - экономической, социальной, в сфере ценностных ориентаций. Старшее поколение имеет уже устоявшиеся ценности, которые не так легко меняются под влиянием событий. А молодёжь - это та часть общества, которая ещё вырабатывает свою систему ценностей, и эта система во многом зависит от того, что происходит вокруг. В свою очередь, от жизненных ценностей современной молодёжи будет зависеть общая ситуация в отдельных странах и в мире уже через несколько лет. Но ныне для молодёжи более важны именно материальные ценности, чем духовные, поэтому у молодых людей искажены представления о доброте, милосердии, великодушии, справедливости, гражданственности и патриотизме и т.д. Полагаем, что в этом есть вина молодёжи, но, как правило, всё начинается с детства.

«Ребенок берёт пример с родителей, а человек с общества».

Безусловно, семья играет важную роль в воспитании и привитии общечеловеческих и традиционных ценностей, так как с древности семья является ячейкой гражданского общества и призвана передавать от одного поколения к другому духовно-религиозные, национальные традиции и ценности народа. Осталась ли такая традиция и в наше время? Думаем, да, но только очень маленький процент. Наверное, в этом есть вина общества. Почему и как так случилось? Начнём с того, что к воспитанию детей сейчас очень трепетно относятся. Из-за чего родители либо гиперпекают своих детей, либо оставляют их на

воспитание своим родителям. После чего подростки хотят свободы и перестают доверять обществу, замыкаются в себе и не учатся коммуницировать с окружающими. Зачастую многие родители пытаются воплотить свою мечту через детей, либо же вовсе ими не занимаются, не учитывая мнение своего ребенка и его дальнейшую судьбу. И во всем этом идет давление на ребенка, который теряет собственное «Я». Но все ли родители такие? Ведь у нас есть педагоги, врачи, учёные – те, кто имеет авторитет в обществе. Ведь о них высказываются всегда хорошо, но так ли это?

Наверное, многие слышали о понятии «методика Монтессори». Её основоположником была итальянский врач, ученый и педагог Мария Монтессори. Ее педагогическая система популярна и уникальна. Ведь она основывается на принципе свободного воспитания. Однако находились и противники этой методики, которые утверждали, что она не результативна. Ведь сама Мария не занималась воспитанием ребенка. А также во избежание скандала, отправила своего сына к дальним родственникам (из-за того, что он был рожден в незаконном браке). Жил он и воспитывался у родственников до 15 лет. После чего Мария Монтессори забрала его, но выдавала за своего племянника. И только в своём посмертном завещании она признала его родным сыном. Возможно, эта история вас шокировала. Но в те времена у неё просто не было выбора. Этот пример мы привели, чтобы показать, что все люди неидеальны, все мы делаем ошибки. Главное то, умеем ли мы их исправлять и не перекладывать свою ответственность на других. Ведь даже великие педагоги не всегда действуют правильно. Главное, чтобы родители пытались помочь ребенку, ведь основа его духовно-нравственного развития закладывается в детстве. Каждый родитель должен обучить хотя бы основам: что такое добро, а что зло, что в жизни ценно, а что не очень, как вести себя в обществе и т. д.

Однако зачастую родители перекладывают на педагогов свою ответственность. И в этом есть большая проблема. Ведь подростки часто руководствуются прагматическими соображениями, а не нормами морали, хотя и прекрасно знают в теории, что такое добро и зло. Учителям крайне сложно воспитывать учеников при бездействии семьи: слишком непросто моральный климат в обществе и невысок статус профессии учителя, а в самом образовательном учреждении больше всего ценятся достижения в учёбе. Часто поощряется хорошее поведение подростков, действующих, как выгодно администрации, а в остальных случаях они отстраняются. Учителя подгоняют подростка под некие идеалы, так же, как и родители, не дают осознать свою личность. Из-за этого у большинства молодежи сейчас нет собственного «я», они не могут противостоять влиянию окружающего мира... Но ведь не исчезли же ярко выраженные личности в нашем мире. В каждом человеке можно увидеть индивидуальность, его собственные взгляды, черты, особенности, таланты. Почему же так происходит, что с виду все они как будто похожи? Ответ прост: современная молодежь боится вступить в дискуссию со своими сверстниками, так как те могут высмеивать их и даже сделать изгоями. Именно поэтому современные подростки и молодые люди «так любят» соглашаться с мнением большинства. Потому что для них сверстники, близкое им общество имеет очень большой авторитет, и даже если оно пропагандирует что-то плохое, в глазах подростков и молодежи это будет выглядеть престижно. На практике в школе мы заметили, что многие подростки следуют трендам, то есть делают то, что популярно, например, среди блогеров. Зачастую это что-то негативное: избить кого-то, посмеяться над кем-то, обругать, и всё это многие повторяют из-за боязни отторжения среди сверстников. Поэтому и ввели возрастные ограничения в социальных сетях (тиктоке, инстаграме). К сожалению, это не всегда помогает.

Кроме того, многие считают, что современная молодежь нравственно деградирует, духовно опустошается, становится меркантильной и жестокой, резко падает ее интеллектуальный и образовательный уровень. Растёт уровень преступности среди несовершеннолетних, с каждым годом увеличивается число подростковых суицидов, наркомания и пьянство среди молодежи достигло масштабов национальной угрозы.

Итак, начнем с нравственной деградации. Определим это как несоблюдение морали, правил поведения в обществе, испорченности взглядов на то, что приемлемо и неприемлемо. В современном мире очень многое уже не воспринимается всерьёз, как раньше. Например: уважение к старшим, к учителю, к любому человеку, любовь и забота о «братьях наших меньших». Как часто, смотря телевизионные ток-шоу или слушая радиопрограммы, мы узнаём истории о том, как подростки издевались над ветеранами, пенсионерами, мучали беззащитных животных, снимали это на видео и весело смеялись, причиняя боль другому. А самое страшное то, что родители покрывают своих детей, говоря, что ребенок еще маленький, он не осознавал, что делает, он просто пошутил. Судите сами, если «маленький ребенок» в 15 лет убьёт собаку или морально унижит человека, что из него вырастет. Если вы думаете, что виноваты только родители, то это не так. Ведь ребенок, как губка, впитывает в себя всё, что его окружает.

Теперь попробуем разобраться со второй проблемой молодежи – духовным опустошением. В первую очередь так можно назвать незнание моральных ценностей общества, традиций своего народа, его культуры и искусства. Поэтому «свободное место» заняли пагубные привычки, насилие, желание доминировать. При этом высоконравственные ценности отходят, как правило, на задний план. Данная тенденция весьма опасна и может привести к глобальным последующим проблемам всего социума. Это не означает, что нужно слепо возвратиться к прошлому и начать следовать давно забытым традициям, убеждениям и нравственным нормам, но при этом и стоять в стороне также не стоит.

Третья проблема современной молодежи - падение интеллектуального и образовательного уровня. Полагаем, что в этой проблеме также виновато всё общество, так как в нём, в его молодёжной среде, сложилось мнение о том, что учиться - это немодно. С появлением интернета, его повсеместного распространения, социальных сетей, мы всё реже видим наших молодых людей в руках с увлекательной или полезной книгой. Хотя в каждом явлении есть «две стороны медали»: в интернете много важной и нужной информации и функций, но часто появляются и деструктивные течения, секты, нецензурная лексика, буллинг и плохой пример людей, которые сознательно разрушают нравственные устои. К сожалению, многие люди не верят в нравственные ценности и отрекаются от них. А воспитание в основном нацелено на формирование престижной «внешней оболочки» человека: как буду выглядеть в обществе, какое место в нём займу, какую карьеру сделаю, какой у меня будет дом, машина и многое другое. На наш взгляд, задача школы и других образовательных учреждений - создать стимулы, рождающие личностное стремление к самовоспитанию, нравственному совершенствованию и духовному развитию, а также условия, которые могут способствовать их развитию. Целесообразно проводить мероприятия воспитывающего характера: театральные постановки, фестивали, диалоговые площадки, дебаты, классные часы. В них должны участвовать как подростки, так и старшее поколение - родители, бабушки, дедушки. Эти встречи нужно проводить для того, чтобы молодежь брала пример и сближалась со старшим поколением. Также нужно ввести цензурирование некоторых электронных приложений. Было бы полезно организовывать фестивали разных национальностей и школьные выставки, посвящённые их культуре и традициям. Ведь ребёнка нельзя подгонять под стандарты, а нужно помогать ему искать себя и развивать в нём толерантность. И самое главное, чтобы изменить кого-то, нужно каждому начать с себя. Социальная ответственность лежит не только на родителях и педагогах, но и на каждом сознательном гражданине. Нужно изменить ход наших мыслей, и тогда мы точно найдем правильный путь воспитания и развития нашей молодёжи.

Список литературы:

1. Статья о «Исследование духовно-нравственного воспитания молодежи» 2022 г.
Доступно на: <https://cyberleninka.ru/article/n/duhovno-nravstvennoe-vozpitanie-i-razvitiemolodezhi-velenie-vremeni/viewer>

2.Статья о « Великих педагогов которые оказались плохими родителями» 22 июня 2021 г.

Доступно на: <https://dzen.ru/a/YNCCMdmgE3IgSCjl>

3. Соболевская Ольга Вадимовна - «Школа должна образовывать и воспитывать» , 18 декабря 2014 г. Доступно на: <https://iq.hse.ru/news/177666107.html>

УДК 37.0

К.К. Серкова

01140100 Педагогика и методика начального обучения,

5AB01140101 Прикладной бакалавр педагогики и методики начального образования

О.А. Рихтер

Преподаватель общеобразовательных и социальных дисциплин кафедры естественно-гуманитарных дисциплин, Костанайский высший педагогический колледж

ПРОБЛЕМА ФОРМИРОВАНИЯ ИСТОРИЧЕСКОГО СОЗНАНИЯ В ПРОЦЕССЕ ВОСПИТАНИЯ ГРАЖДАНИНА И ПАТРИОТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.

Аннотация: В статье рассматривается такое понятие, как “гражданская социализация”, её важность и методы реализации в казахстанском обществе. Также раскрывается социальная значимость процесса формирования исторического сознания и негативные последствия нарушений и перекосов в духовно-нравственном воспитании молодежи. В статье упоминаются важные государственные программы, а вывод подкреплен словами великого Абая. Работа может быть полезна для педагогов и обучающихся на педагогических специальностях.

Ключевые слова: историческое сознание, национальное самосознание, гражданская социализация, патриотизм, государство, этнос.

Түйін: Мақалада ұғым "азаматтық әлеуметтендіру", оның маңыздылығы мен әдістері іске асыру, казахстандық қоғамда. Сондай-ақ, әлеуметтік маңыздылығы ашылады процесінің тарихи сана қалыптастыру және жағымсыз салдары бұзушылықтар мен ауытқулар рухани-адамгершілік бағытта тәрбиелеу. Мақаласында атанады маңызды мемлекеттік бағдарламалар, ал қорытынды бекітілген, деген ұлы Абай. Жұмыс үшін пайдалы болуы мүмкін, педагогтар мен білім алушылардың педагогикалық мамандықтар.

Түйінді сөздер: тарихи сана, ұлттық сана, азаматтық әлеуметтену, патриотизм, мемлекет, этнос.

Abstract: The article discusses such a concept as “civil socialization”, its importance and methods of implementation in Kazakh society. It also reveals the social significance of the process of forming historical consciousness and the negative consequences of violations and distortions in the spiritual and moral education of young people. The article mentions important government programs, and the conclusion is supported by the words of the great Abai. The work can be useful for teachers and students of pedagogical specialties.

Keywords: historical consciousness, national identity, civic socialization, patriotism, state, ethnicity.

“Ничто не дальше вчерашнего дня, ничто не ближе завтрашнего.”
Казахская народная пословица.

Национальное самосознание - это особая форма мировоззрения, которая была сформирована в наших предках, это то, чего стараемся достичь сейчас мы. В современном Казахстане крайне актуальным становится вопрос воспитания национального самосознания и патриотизма через призму истории у подрастающего поколения. Эту цель ставили перед народом и Первый Президент, и действующий Президент К.-Ж.К. Токаев. Если Н.А.

Назарбаев говорил, что данный вопрос только начинает подниматься на государственном уровне, так как ранее в силу исторических особенностей эпохи это было малоосуществимо, то Касым-Жомарт Токаев во многих своих выступлениях подчеркивает необходимость модернизации общественных ценностей, консолидации народа в условиях современных опасных вызовов. Этот вопрос был раскрыт в его выступлении на втором заседании Национального курултая «Әділетті Қазақстан – Адал азамат». Основная мысль: суверенность Казахстана нельзя воспринимать как данность. Век, в котором живет и развивается наша страна, ставит перед нами конкретную задачу развития гражданской социализации молодых поколений казахстанцев.

Цель данной статьи - показать насущную необходимость формирования исторического сознания у молодого поколения, так как именно это является фундаментальным аспектом гражданской социализации.

Немало стран современного мира ставят одной из основных стратегически важных задач формирование облика государства в соответствии с каноничными образами, возрождая национальную культуру и сохраняя самобытность. Задача безусловно сложная и, как подчеркивал Президент, возможна только при естественном осуществлении, а искусственно созданный указ, не имеющий простого и ясного для каждого гражданина основания, не способен реализовать её выполнение и будет обречен на провал. Движение вперед возможно только при сохранении культурной идентичности, формировании патриотизма у молодого поколения, интереса к истории и своим корням у казахстанцев. Это исторические уроки, которые мы должны извлечь и реализовывать в современной внутренней политической концепции, так как такая позиция позволит сформировать общество граждан, гордящихся своей страной и работающих на благо общества. Гармоничное объединение культурного наследия с достижениями современного Казахстана позволит сформировать патриотичных, смелых, талантливых и уверенных граждан, осознающих важность своего вклада в развитие родной страны и обеспечивающих позитивный взгляд на будущее Казахстана. “Прошлое должно служить современности”, - так говорил Дмитрий Лихачёв, советский и российский литературовед, культуролог, искусствовед, доктор филологических наук, профессор. В своём рассказе “Земля Родная” он раскрывает важность воспитания гражданственности с раннего возраста, со школьной скамьи. Он пишет: “Патриотизм непременно должен быть духом всех гуманитарных наук, духом всего преподавания... Патриотизм прежде всего начинается с любви к своему городу, к своей местности, и это не исключает любви ко всей нашей необъятной стране. Как не исключает любовь к своей школе, скажем, любви прежде всего к своему учителю.” И несомненно он прав в своих изречениях, ведь любовь к Родине должна начинаться с малых лет, как и общество начинается с самого маленького своего гражданина. В статье Н. Назарбаева «Социальная модернизация Казахстана. Двадцать шагов к Обществу Всеобщего Труда» указывается крайняя необходимость в реформировании учебно-воспитательного процесса, основанного на исторических знаниях и современных методиках. Также очевидна насущная необходимость укрепления толерантных взглядов у граждан, развитие межэтнического диалога.

Зададимся вопросом: к каким изменениям в жизни страны может привести отсутствие исторического сознания и гражданской социализации у общественности? К потере культурной идентичности, духовной деградации, застою в общественной жизни граждан, несформированности гражданского общества. Забыть свои корни и свою историю - значит, потерять весь пласт многовековой культуры, потерять весь опыт и труд прошлых поколений, а в конечном итоге - самим кануть в Лету. Токаев в своем обращении говорил, что воспитание подрастающего поколения в век передовых технологий дело непростое, и если не заниматься этим вопросом, бесконтрольное инфо- и цифровое внедрение в сознание молодёжи может стать опасной тенденцией. Помимо этого, очень опасно влияние глобализма, усредняющего и унифицирующего личность и национальную индивидуальность, стирающего общечеловеческие ценности и нравственные нормы. Нельзя допускать распространения на территории нашей страны деструктивных идеологических

течений и религиозных сект. Необходимо объяснять молодёжи, чем это грозит обществу и насколько это опасно. Воспитав поколение, имеющее верную систему взглядов и духовных ценностей, понимающее важность и значимость вклада предков в развитие Казахстана и стремящееся внести свой вклад в историю, мы сможем смело смотреть в будущее нашей бескрайней страны.

Способами реализации поставленной задачи формирования исторического сознания и критического мышления нашей молодёжи могут послужить диалоговые площадки и встречи с интересными и социально активными людьми, конференции, лекции, дискуссии, презентации научных работ и статей их авторами, интерактивные игры и др. А реализовывать данные формы работы необходимо через систему образования.

Например, в Костанайском высшем педагогическом колледже в октябре 2023 года состоялась диалоговая площадка- встреча с Ю.Я. Бондаренко, учёным, педагогом и общественным деятелем, профессором Славянской Академии г. Новосибирска, кандидатом культурологии, автором около 400 научных, методических и научно- популярных работ, в том числе монографии и ряда статей по проблемам культуры. В ходе встречи со студентами состоялся оживлённый диалог, затронувший разные сферы и проблемы общества, которые волнуют каждого здравомыслящего человека, ищущего смысл жизни и ответы на многие вопросы. Ребята проявили заинтересованность к историческому прошлому и к духовно – нравственным аспектам нынешней жизни, к острым политическим проблемам сегодняшнего дня и к теме трансформации моральных ценностей в современном мире и в Казахстане. Юрий Яковлевич был приятно удивлён грамотными рассуждениями некоторых студентов и их широким кругозором, развенчав тезис о «потерянном поколении», который озвучили сами ребята в ходе диалога. Все участники диалоговой площадки убедились, насколько важны и полезны подобные встречи.

Таким образом, перед педагогами стоит важная задача - воспитание граждан, осознающих важность исторического прошлого своей страны. Становление такой гражданской позиции позволит сформировать систему активно действующих и связанных друг с другом граждан и организаций, являющихся опорой и своеобразным рычагом развития патриотической тенденции. Воспитание поколения ценящих наследие предков и работающих на благо страны граждан позволит запустить циклический процесс, частью которого станет гражданская социализация. Поддержание граждан через социальные программы и поощрения молодых социальных активистов - это первые шаги к построению нового Казахстана. Хотелось бы еще раз подчеркнуть, что фундаментальную роль в данном процессе играют именно педагоги. Первые шаги молодого поколения происходят в том числе под влиянием учителей, и то, в каком векторе направит учитель своего ученика, станет основой жизненных принципов будущего гражданина.

Абай Кунанбаев завещал всем нам, живущим на казахской земле:

“Единство мы должны беречь.

Мир – счастье для страны родной.

Напрасно никогда не спорь,

За истину, за правду стой.”

Исходя из вышесказанного, можно сделать вывод: гражданская социализация - это процесс, основанный на историческом знании, объединяющий народ, обеспечивающий единую государственную структуру. На данный момент создание общества граждан с развитым историческим сознанием - задача, стоящая перед педагогами и системой образования в целом. Безусловно, значимость данной проблемы в текущий момент времени перед лицом глобальных вызовов крайне важна, так как только воспитание сознательного, патриотичного гражданина в каждом казахстанце может обеспечить государственную стабильность и сохранить суверенность.

Список литературы:

1. Статья Н. Назарбаева «Социальная модернизация Казахстана. Двадцать шагов к Обществу Всеобщего Труда» 10 июля 2012 г.
Доступно на : https://www.inform.kz/ru/social-naya-modernizaciya-kazahstana-dvadcat-shagov-k-obschestvu-vseobschego-truda_a2478336
2. Выступление Касым-Жомарта Токаева. Второе заседание Национального курултая «Әділетті Қазақстан – Адал азамат» 17 июня 2023 г.
Доступно на: <http://president.kz/ru/vystuplenie-glavy-gosudarstva-kasym-zhomarta-tokaeva-na-vtorom-zasedanii-nacionalnogo-kurultayaadiletti-kazakstan-adal-azamat-175233>
3. Лихачев Д.С. Рассказ “Земля Родная” 1983 г.
Доступно на: <https://detskiy-site.ru/rasskazy/sbornik-rasskazov/zemlya-rodnaya>
4. Абай Кунанбаев. Избранное. Государственное издание художественной литературы, Москва 2001 г.

УДК 37.0

К.А. Зацепина
0105000 Начальное образование,
0105013 Учитель начального образования
З.М. Байнакатова

Преподаватель специальных дисциплин кафедры педагогики и психологии, педагог-эксперт,
Костанайский высший педагогический колледж

РАЗВИТИЕ ВНИМАНИЯ И ПАМЯТИ У МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ ПОСРЕДСТВОМ ИНТЕРАКТИВНЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ПЛАТФОРМ

Аннотация: Проблема познавательной активности личности в процессе обучения остается одной из ключевых в психологической и педагогической науке. Важным аспектом решения данной задачи является создание условий в начальных классах, способствующих полноценному умственному развитию детей и формированию устойчивых познавательных интересов.

Ключевые слова: познавательная активность, внимание, развитие, память, мышление, платформы.

Түйін: Оқыту үрдісіндегі тұлғаның танымдық іс-әрекеті мәселесі психологиялық-педагогикалық ғылымда өзекті мәселелердің бірі болып қала береді. Бұл мәселені шешудің маңызды аспектісі бастауыш сыныптарда балалардың жан-жақты психикалық дамуына және тұрақты танымдық қызығушылықтарын қалыптастыруға жағдай жасау болып табылады.

Түйінді сөздер: танымдық белсенділік, зейін, даму, есте сақтау, ойлау, платформалар.

Abstract: The problem of cognitive activity of the individual during the learning process remains one of the key ones in psychological and pedagogical science. An important aspect of solving this problem is the creation of conditions in primary classes that promote the full mental development of children and the formation of stable cognitive interests.

Keywords: cognitive activity, attention, development, memory, thinking, platforms.

Проблема познавательной активности личности в процессе обучения остается одной из ключевых в психологической и педагогической науке, а также в образовательной

практике. Важным аспектом решения данной задачи является создание условий в начальных классах, способствующих полноценному умственному развитию детей и формированию устойчивых познавательных интересов. На текущий момент эти условия в начальном обучении еще не достигают полной реализации, поскольку преподаватели часто используют методику организации действий младших школьников по образцу.

Развитие самостоятельного, творческого, поискового и исследовательского мышления стоит как одна из ключевых задач школьного обучения в целом, так и в начальных классах в частности.

Для достижения этих целей важно уделить внимание развитию внимания и памяти у младших школьников. Эффективным инструментом в этом процессе могут стать интерактивные образовательные платформы. Они предоставляют учащимся возможность тренировать память через игры, в которых необходимо запоминать и воспроизводить последовательности, соответствующие картинкам, числам или словам.

Общее использование интерактивных образовательных платформ может оказаться эффективным методом развития внимания и памяти у младших школьников. Эти платформы делают процесс обучения увлекательным и интересным, что способствует активному вовлечению детей и улучшению их когнитивных навыков.

Внимание — это когнитивный процесс, который представляет собой способность сознания сосредотачиваться на определенных стимулах или задачах. Это позволяет человеку обрабатывать информацию из внешнего мира или внутренних мыслей более эффективно. Внимание включает в себя выборочное восприятие и концентрацию на конкретных аспектах окружающей среды.

Внимание может быть разделено на несколько видов, включая:

- Селективное внимание: Способность фокусироваться на определенном стимуле, игнорируя другие.
- Распределенное внимание: Способность разделять внимание между несколькими задачами или стимулами.
- Устойчивое внимание: Способность поддерживать внимание на длительный период времени, несмотря на возможные отвлекающие факторы.
- Переключение внимания: Способность быстро переключаться между разными задачами или стимулами.

Внимание играет важную роль в повседневной жизни человека, в обучении, восприятии окружающего мира и принятии решений. Оно также взаимосвязано с другими когнитивными процессами, такими как память и мышление.

Внимание представляет собой многогранный процесс, и существует несколько различных видов внимания, каждый из которых описывает определенные аспекты этого явления. Вот несколько видов внимания:

- Селективное внимание: Этот вид внимания позволяет фокусироваться на определенном стимуле или информации, игнорируя все остальное. Люди используют селективное внимание, чтобы сосредотачиваться на важных задачах, минимизируя воздействие второстепенных факторов.
- Распределенное внимание: Этот тип внимания возникает, когда человек разделяет свою концентрацию между несколькими задачами или источниками информации. Распределенное внимание позволяет эффективно обрабатывать несколько входящих потоков данных.
- Составное внимание: Это вид внимания предполагает одновременное внимание к нескольким аспектам среды, обычно в контексте восприятия объектов и событий.
- Устойчивое внимание: Устойчивое внимание связано с способностью поддерживать внимание на задаче или стимуле в течение продолжительного времени. Это важно, например, при выполнении длительных задач или задач, требующих долгой концентрации.
- Переключение внимания: Этот вид внимания описывает способность быстро переключаться между разными задачами или источниками информации. Это полезно, когда необходимо адаптироваться к изменяющейся среде.

- Визуальное внимание: Основано на обработке визуальной информации. Включает в себя способность фокусироваться на определенных объектах, формах или паттернах.
- Аудитивное внимание: Связано с обработкой звуков и звуковых сигналов. Например, способность выделять важные звуки в шумной среде.

Эти виды внимания могут переплетаться и взаимодействовать в различных ситуациях, и человек может использовать их сочетание в зависимости от контекста и поставленных задач.

Память - это когнитивная функция, позволяющая организму сохранять, хранить и восстанавливать информацию. Она играет ключевую роль в когнитивных процессах, таких как обучение, осознание, мышление и принятие решений. Память позволяет нам удерживать и использовать опыт, учебные знания, воспоминания о событиях и многое другое.

Обычно память можно разделить на несколько основных видов:

Сенсорная память: Этот вид памяти кратковременен и связан с восприятием внешних стимулов. Например, это может быть способность запомнить аромат, звук или визуальный образ на короткое время.

- Кратковременная память (КВП): Это временное хранение информации в течение нескольких секунд до минут. КВП позволяет нам удерживать небольшое количество данных, необходимых для выполнения текущих задач.

- Долговременная память (ДВП): Это вид памяти, в котором информация сохраняется на более длительный срок. Долговременная память позволяет нам удерживать и использовать знания, навыки и воспоминания на протяжении более длительного времени.

- Процедурная память: Отвечает за удержание информации о навыках и процедурах, таких как вождение автомобиля или игра на музыкальном инструменте.

- Декларативная память: Включает в себя факты, события и информацию, которую можно осознанно вспомнить и объявить. Это подразделяется на эпизодическую память (воспоминания о конкретных событиях) и семантическую память (знания о фактах и концепциях).

На сегодняшний день для активизации познавательной активности детей начальных классов существует множество эффективных форм и средств. Одно из средств обучения – это интерес, когда на первый план выходят внутренние желания, стимулы, которые способны держать вспышки интереса, возникающие при внешних воздействиях. Отметим, что интересное преподавание, новизна, необычность, нетрадиционность, оригинальность, несоответствие ранее изученному - все эти особенности способны не только вызвать интерес, но и пробудить эмоции, которые порождают желание изучить новое более глубоко. Тем самым содействуя устойчивости интереса.

Фактором улучшения, показателем эффективности результативности учебно-воспитательного процесса является познавательная активность школьников, т.к. она стимулирует развитие творчества, самостоятельности, поисковой деятельности, побуждает к самообразованию.

Если задуматься над вопросом: почему многие учащиеся плохо усваивают учебный материал и не хотят работать на занятии, то можно условно выделить несколько причин:

- занятия носят однотипный характер, одинаковую структуру;
- чаще спрашивают активных учеников на занятиях;
- если имеется страх ответить неверно, допустить ошибку или вовсе показаться глупым и смешным;
- разделение на сильных и слабых учеников;
- личность самого педагога.²

Познавательная активность ребенка проявится во всех направлениях образовательной деятельности, если педагог:

- выражает детям одобрение по поводу малейшей их удачи, и отмечает каждый их успех;
- будит в ребенке те скрытые «сокровища», которыми он обладает.

А.И. Янцов показал, что индуктивный путь, который считался классическим, не может полностью соответствовать оптимальному развитию учащихся. Путь обобщений, отыскание закономерностей, которым подчиняются видимые явления и процессы, — это путь, который в освещении множества запросов и разделов науки способствует более высокому уровню обучения и усвоения, так как опирается на максимальный уровень развития школьника. Именно это условие и обеспечивает укрепление и углубление познавательного интереса на основе того, что обучение систематически и оптимально совершенствует деятельность познания, её способств, её умений.

Педагог - это человек, который видит ребенка на протяжении всего учебного дня и способен оценить его со всех сторон. И если социальный педагог проявляет искреннее внимание к детям, если он создает условия для расширения кругозора, если интеллектуальная деятельность, обучение доставляют радость, удовольствие ученикам, если у ребенка есть возможность заниматься деятельностью, которая вызывает положительные эмоции, то есть шанс взрастить ребенка и бережно «передать» его учителям среднего звена. Поэтому во многом от умения педагога зависит, сумеет ли воспитанник проявить себя в учебно-воспитательной деятельности или предпочтет только отсидеться на занятии.

Информатизация образования является одним из важнейших условий успешного развития процессов информатизации общества. Ведь именно в сфере образования подготавливаются и воспитываются те люди, которые не только формируют новую информационную среду общества, но которым предстоит самим жить и работать в этой новой среде. Первые шаги в области информатизации образования были сделаны в нашей стране в 1985 г., когда было принято исключительно важное правительственное решение о направлении в сферу образования нескольких тысяч первых советских персональных ЭВМ и о введении в средних школах общего курса основ информатики и вычислительной техники. Информатизация общества - совокупность взаимосвязанных политических, социально-экономических, научных факторов, которые обеспечивают свободный доступ каждому члену общества к любым источникам информации, кроме законодательно секретных.

Важнейшими задачами информатизации образования являются:

- повышение качества подготовки специалистов на основе использования в учебном процессе современных информационных технологий;
- применение активных методов обучения, повышение творческой и интеллектуальной составляющих учебной деятельности; — интеграция различных видов образовательной деятельности (учебной, исследовательской и т.д.);
- адаптация информационных технологий обучения к индивидуальным особенностям обучаемого;
- разработка новых информационных технологий обучения, способствующих активизации познавательной деятельности обучаемого и повышению мотивации на освоение средств и методов информатики для эффективного применения в профессиональной деятельности;
- обеспечение непрерывности и преемственности в обучении;
- разработка информационных технологий дистанционного обучения;
- совершенствование программно-методического обеспечения учебного процесса;
- внедрение информационных технологий обучения в процесс специальной профессиональной подготовки специалистов различного профиля.

Практическая реализация компьютерных технологий и переход на последующие этапы информатизации связаны с отбором содержания отдельных предметов с целью создания компьютерных программ. Программное обеспечение должно отражать действующий учебный план и быть сопряженным во времени с учебным планом школы. Таким образом, одной из ведущих научно-методических проблем в данном случае становится создание методологии проектирования современных информационных технологий применительно к школьному образованию. Как нетрудно заметить, каждый период информатизации образования имеет две параллельные ветви развития: технологическая основа и инновационные процессы в самой системе образования. Принимая

во внимание огромное влияние современных информационных технологий на процесс образования, многие педагоги все с большей готовностью включают их в свою методическую систему. Однако процесс информатизации школьного образования не может произойти мгновенно, согласно какой-либо реформе, он является постепенным и непрерывным.

Список литературы:

1. Амирова А.Х. Игра как способ повышения познавательной активности и развития творческого потенциала ученика // Химия. -2011.
2. Архипова С.А. Поощрение как фактор активизации учебно-познавательной деятельности младших школьников //Учитель в школе. -2009.
3. Быкова Е.С. Возможности интеллектуальной игры в развитии познавательной активности школьников //Дополнительное образование и воспитание. - 2012.
4. Меньшикова Е.А. О психолого-педагогической природе активной познавательной позиции младших школьников //Начальная школа. - 2009.
5. Мирзоев С.С. Психолого-педагогические основы формирования познавательных интересов //Наука и школа. - 2011

УДК 37.0

Н.Н. Абилгазина
0105000 Начальное образование,
0105033 Учитель иностранного языка начального образования
В.Н. Плохотенко

Магистр педагогических наук, преподаватель специальных дисциплин кафедры иностранных языков,
Костанайский высший педагогический колледж

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ АУДИОВИЗУАЛЬНОГО МАТЕРИАЛА НА УРОКАХ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ

Аннотация: Данная статья посвящена изучению использования аудиовизуального материала на уроках английского языка в начальной школе. В статье рассматриваются преимущества, эффективность и рекомендации использования аудиовизуальных средств обучения на уроках английского языка в начальной школе.

Ключевые слова: аудиовизуальные средства, методы обучения, приемы обучения, урок иностранного языка.

Түйін: Мақала бастауыш сыныптағы ағылшын тілі сабағында, аудиовизуалды материалды пайдалануының зерттеуіне арналған. Мақалада бастауыш сыныптарда ағылшын тілі сабағында аудиовизуалды оқыту құралдарын қолданудың тиімділігі мен ұсыныстары сипатталған.

Түйінді сөздер: аудиовизуалды құралдар, оқыту әдістері, оқыту әдістері, шет тілі сабағы.

Abstract: This article is devoted to the study of the use of audiovisual material in English lessons in primary school. The article discusses the advantages, effectiveness and recommendations for using audiovisual teaching aids in English lessons in primary school.

Keywords: audiovisual tools, teaching methods, teaching techniques, a foreign language lesson.

В современном мире визуальная и аудиальная информация занимает важное место в образовательном процессе, особенно при изучении иностранного языка. Аудио и

видеоресурсы предоставляют преподавателям возможность создавать динамичные, интерактивные уроки, которые мотивируют учащихся на активное участие и развивают их языковые навыки на всех уровнях [1, 2]. Целью данной статьи являлось выявление преимуществ и эффективности использования аудиовизуальных средств обучения на уроках английского языка в начальной школе.

В ходе сбора материала были применены научные методы и приемы, такие как анализ литературы, интервью с опытными педагогами, наблюдение за проведением уроков, анализ учебников английского языка для начальной школы, проведение практических занятий с использованием аудиовизуальных средств.

Анализ литературы помог получить теоретическую базу и проследить развитие темы в области аудиовизуального метода. Интервью с педагогами также позволили получить ценные практические советы и рекомендации, что я выписала в заметки. Наблюдение за проведением уроков позволило изучить эффективные методы обучения с использованием аудиовизуальных средств. Анализ учебников английского языка для начальной школы позволил выделить основные требования и цели обучения с применением аудиовизуальных средств. Во время прохождения практики был применен данный метод, и это помогло оценить его влияние на развитие навыков понимания иностранной речи на слух.

Все эти методы и приемы позволили получить научную основу для данного исследования и обеспечить достоверность и надежность полученных данных.

В результате исследования были выявлены следующие преимущества использования аудиовизуального материала на уроках английского языка в начальной школе: Улучшение понимания произношения: Аудиовизуальные материалы, такие как аудио записи и видеоролики, позволяют учащимся услышать и увидеть носителей языка, что помогает им разделить и понять правильное произношение слов и фраз.

1. Увлечательность и вовлеченность: Аудиовизуальные материалы, особенно видеоролики, могут быть более захватывающими и интересными, чем традиционные учебники и упражнения. Они могут помочь учащимся проявить больше энтузиазма и вовлеченности в изучение языка.
2. Визуальная поддержка понимания: Видеоролики и аудио записи часто сопровождаются визуальными средствами, такими как анимация, рисунки и субтитры. Это может помочь учащимся лучше понять значение слов и фраз через их визуальное представление.
3. Развитие умений слушания и говорения: Аудиовизуальные материалы помогают учащимся развивать свои умения слушать и говорить на английском языке. Они могут слушать носителей языка, воспринимать их произношение и пытаться повторить за ними, улучшая свою артикуляцию и понимание.
4. Обогащение культурными знаниями: Аудиовизуальные материалы могут включать в себя различные культурные аспекты, такие как музыка, танцы, праздники и т.д. Это не только помогает учащимся понять язык, но и расширяет их культурные знания и понимание мира.
5. Развитие многоканального обучения: Аудиовизуальные материалы предоставляют учащимся возможность использовать различные чувства и каналы восприятия (зрение, слух), что особенно полезно для учеников, предпочитающих визуальное или слуховое обучение.
6. Улучшение запоминания и запоминания материала: Использование аудио и видеоматериалов помогает учащимся лучше запоминать структуры языка и новые словосочетания, благодаря визуальной стимуляции и ассоциативному запоминанию. Видеоматериалы могут представлять собой красочные и интересные истории или сцены из реальной жизни, что делает процесс запоминания более эмоциональным и эффективным.

В дополнение к этому, исследование демонстрирует, что аудиовизуальный материал в результате способствует к повышению мотивации у учащихся, улучшает восприятие и

запоминание учебного материала, развивает коммуникативные навыки и усвоение языковой интуиции.

Более того, использование аудиовизуальных материалов на уроках английского языка создает аутентичную атмосферу и помогает учащимся развивать навыки восприятия речи на слух и понимание речи носителей языка [3, 4]. Но не стоит забывать, что наличие аудиовизуального материала не должно заменять другие методы обучения, такие как чтение, письмо и говорение, а должно использоваться в сочетании с ними для более эффективной и всесторонней работы с языком.

Определенно, интеграция аудиовизуального материала на уроках английского языка в начальной школе является эффективным подходом к обучению и обогащению языковых навыков учащихся [5].

По итогам исследования подготовлены рекомендации для использования аудиовизуальных средств на уроке:

1. Выберите аудиовизуальный материал, который соответствует возрастным особенностям и уровню подготовки учащихся. Учитывайте, что начальная школа обычно охватывает детей в возрасте от 6 до 11 лет, поэтому материал должен быть доступным для всех.
2. Помните о разнообразии аудиовизуальных средств. Используйте видео, аудиозаписи, интерактивные презентации и другие инструменты, чтобы создать интерес к изучению языка.
3. Подкрепляйте аудиовизуальный материал письменными заданиями. После просмотра видео или прослушивания аудиозаписи задавайте вопросы на английском языке, давайте учащимся возможность выразить свои мысли и понимание содержания.
4. Объясните цели использования аудиовизуального материала перед его просмотром. Учащиеся должны знать, почему они смотрят или слушают материал, и что они ожидают от него изучить или узнать.
5. Используйте аудиовизуальный материал для активации предварительных знаний. Задайте учащимся вопросы, чтобы проверить, что они уже знают на тему материала, и затем используйте эту информацию при обсуждении или задании.
6. Организуйте работу в парах или группах при использовании аудиовизуального материала. Это поможет учащимся развить навыки общения на английском языке, а также сотрудничество и взаимодействие с другими учениками.
7. Вознаграждайте учащихся за их участие и активное участие при работе с аудиовизуальным материалом. Похвалите их за правильные ответы, хорошее произношение или умение выразить свои мысли на английском языке.
8. Поддерживайте интерес к изучению английского языка через аудиовизуальный материал путем выбора разнообразного и интересного контента. Используйте ролики или аудиозаписи, которые содержат живые ситуации или любимых персонажей учащихся.
9. Старайтесь не ограничиваться только одним типом заданий или активностей при использовании аудиовизуального материала. Предложите различные типы заданий - от прослушивания до чтения и отвечайте на вопросы, чтобы разнообразить учебный процесс и удержать внимание учащихся.
10. И не забудьте, что вы - пример для учащихся. Показывайте свою любовь к английскому языку и энтузиазм при использовании аудиовизуального материала, чтобы вдохновить их на изучение языка.

В ходе исследования сделан вывод, что использование аудиовизуальных средств на уроках не только способствует развитию коммуникативных навыков учеников, но и позволяет им погрузиться в англоязычную среду, что способствует более эффективному усвоению языка. Оно стимулирует развитие языковых навыков, культурного развития и мотивации учеников, что помогает им успешно усвоить основы английского языка.

Список литературы:

1. Доступно на: <https://cyberleninka.ru/article/n/razvitie-navykov-audiovaniya-s-ispolzovaniem-audiovizualnogo-metoda-na-urokah-inostrannogo-yazyka-na-urovne-nachalnogo-obschego?ysclid=ltny0sm4a7384276934> (от 18 января 2024 г.)
2. Доступно на: <https://nsportal.ru/shkola/inostrannye-vazyki/angliiskiy-yazyk/library/2013/05/15/ispolzovanie-audiovizualnogo-metoda--0> (от 18 января 2024 г.)
3. Доступно на: https://kopilkaurokov.ru/angliiskiyYazik/prochee/audiovizual_nyi_mietod_obuchieniia_inostrannomu_iazyku_v_nachal_noi_shkolie?ysclid=ltnxuyvpazk802053581 (от 20 января 2024 г.)
4. Доступно на: https://revolution.allbest.ru/pedagogics/00706709_1.html?ysclid=ltnxzlx8p284110751 (от 20 января 2024 г.)
5. Доступно на: http://old.ext.spb.ru/2011-03-29-09-03-14/146-preschool-foreign/21050-Formirovanie_chitatelskoy_gramotnosti_posredstvom_ispolzovaniya_audiovizualnykh_materialov_na_urokakh_angliyskogo_yazyka.html?ysclid=ltnxzzwdyb345522092 (от 21 января 2024 г.)

ISBN 978-601-08-3964-9

